

Slovenski Dom.

Napredno kmetsko glasilo.

Izhaja vsako soboto in velja za vse leto za Avstro-Ogrsko 3 krone, za Nemčijo in druge dežele 4 krone, za Ameriko 1 dolar.

Posamezne številke veljajo 10 vinarjev.

Za oznanila se računa: trlistopna petit-vrsta 14 vin., vsa stran 48 K, pol strani 24 K, četrt strani 12 K, osmina strani 6 K. Pri vseletni Inserciji primeren popust.

Dopisi se naj frankirajo in pošiljajo na uredništvo »Slovenskega Doma« v Ljubljani, Knaflova ulica št. 5. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina in oglasi se naj pošiljajo na upravništvo „Slov. Doma“ v Ljubljani.

Vstajenje.

Vstani, borni narod moj . . .

Ubogi slovenski narod ima znotraj in zunaj polno sovražnikov. Nemška napadalna in naseljevalna društva ga pritiskajo od severa, naše meje se krčijo, naša posestva prehajajo v nemške roke. Jezikovne pravice po uradih, šolah, železnicah se namesto da bi se zboljšale, čim dalje bolj utesnujejo. Lejos je bilo petsto let, odkar se je zadnji koroški vojvoda v slovenskem jeziku postavil na prestol. Če pa pogledamo današnjo Koroško, bi morali to žalostno petstoletnico s črno mašo praznovati. Na vsej črti napredujejo Nemci in celo na Kranjskem jim raste vedno večji greben.

Odporna sila slovenskega naroda je na vsak način slabša, ker so voditelji slabi. Ko je še narodno - napredna stranka veljala kot voditeljica, je bil odpor res velik in dosegle so se tiste pravice v vseh slovenskih zemljah, ki jih nam sedaj zopet jemljejo. Danes so napram javnosti in vladi klerikalci voditelji naše politike in oni bi morali tudi voditi narodnostni boj. A kaj vidimo? Le napredni možje se žrtvujejo in vodijo ta boj. Ker pa nimajo politične moči, so uspehi slabi in še tukaj jim klerikalci izpodkopavajo tla, ker nečejo nikakih zaslug pripisovati naprednjakom.

Boj, ki ga vodijo klerikalci, ni boj za ohranitev narodnih pravic, temveč le boj za ohranitev politične premoči, zato boj na uničenje naprednjakov. V tem oziru zapostavljajo najvažnejše narodne koristi in rajši pripuste narodnim sovražnikom vse, le da morejo pri tem na kak način prikrajšati naprednjake. Vsled tega uničujejo slovenske kulturne zavode, slabijo gospodarska podjetja, omejujejo vsako podjetnost, ki nima klerikalne znamke. Vse njih pozitivno delo je vteleseno v surovi sili in terorizmu, ki izhaja od njih voditeljev.

Tudi na gospodarskem polju smo Slovenci slabiči, prav ničesar ne moremo pokazati, da bi moglo naše blagostanje

povzdigniti. »Velikopotezne« akcije kranjskega deželnega zbora, oziroma dr. Lampeta, so po mnenju strokovnjakov ponesrečeni poskusi, ki bodo deželo le še bolj gnali v dolgove in ljudstvo v uboštvo. K temu pride še nesrečni polom »Glavne posojilnice«, ki še vedno leži kakor mora na deželi — to je vse.

Če prihajajo z juga veselejše vesti o napredovanju Slovencev, je to le temu pripisovati, da klerikalci nimajo tam nobene besede. Ko bi še tukaj vodili ljudstvo, potem lahko napravimo testament.

Da bi se torej razmere izboljšale v narodnem in gospodarskem oziru, ni pričakovati. Nesebični in požrtvovalni ljudje so ostrašeni, kajti za ves trud nimajo pričakovati drugega, kakor smešenje od strani klerikalcev. Mrtvilo se polasča vsakega poštenega človeka, ki nepristransko opazuje politično življenje Slovencev. Roke so vezane na vse strani, malodušnost je zgrabila idealne ljudi, da jim še volje manjka za resni odpor.

In iz teh živih grobov, iz tega mrtvila, iz te malodušnosti si želimo **vstajenja!** Vstati hočemo in želimo v novo življenje, v boljšo bodočnost, kakor jo je Izveličar obljubil vsem onim, ki so vanj zaupali. — Naša srca hrepene po ljubezni, ki je nas vse spajala v en narod, v družbo bratov in sester. In ta ljubezen naj bi prešinila vsakogar, da bi vstal in govoril: Dovolj je našega trpljenja, bodimo si bratje med seboj, stremimo za cilji, ki so višji kakor surova politika. Kdor je za to ljubezen, se ga oklenimo, kdor pridiguje sovraštvo in dela kakor grabežljivi volk, tega se otresimo!

Pomlad je tu in vstajenje! Bodimo ga deležni in vstanejo naj naše duše, da bodo prav sodile, kje je rešitev in blagor, ter kje je poguba. Le takrat moremo upati na boljšo bodočnost in na rešitev iz surovih spon sebičnih, narod ubijajočih oseb.

RAZGLLED PO SVETU.

Blamaža zunanjega ministrstva.

Romunija se je odrekla prijateljstvu z Avstro - Ogrsko in ono nedeljo je prišlo v Bukarešti do ostrih protiaustrijskih demonstracij. Te demonstracije so vodilne kroge silno vznemirile, ker so vsi javnosti pokazale, da je Romunska res kot avstrijska zaveznica izgubljena, kar pa se je skušalo na Dunaju skrbno prikriti pred svetom. Tudi glede onih dogodkov v Bukarešti, ki so tudi slepcem odprli oči, so v ministrstvu zunanjih del skušali prikriti dejanski položaj ter ga naslikati tako, kakor da bi protiaustrijske demonstracije obsojala vsa romunska javnost. V to svrhu so se sklicevali na pisavo lista »Seara«, ki je obsojal one demonstracije in slovesno izjavljal, da je rešitev Romunije edino v najtesnejšem prijateljstvu z Avstro-Ogrsko. In da bi pisava lista »Seara« še bolj imponirala, se je naglašalo, da je »Seara« eden najuglednejših in najresnejših listov v Bukarešti in v Romuniji. Temu nasproti javlja »Die Zeit«, da je »Seara« čisto navaden revolverski žurnal, ki živi od samih izsiljevanj. Urednik in izdajatelj tega lista je bil prav pred dobrim tednom obsojen zaradi izsiljevanja na bankirju Blanku v enoletno ječo in v globo 2000 frankov. In ta poštenjak je bil **edini**, ki se je v romunski javnosti zavzel za prijateljstvo z Avstro - Ogrsko! In edino na tega se je moglo sklicevati zunanje ministrstvo!

Zagreb za Jugoslovane v Trstu.

Občinski svet zagrebški je sprejel resolucijo dr. Vrbanića, v katerem izreka glavno mesto kraljevine Hrvatske povodom nečuvenih in brutalnih napadov Italijanov na hrvatsko in slovensko mladino v trgovski akademiji »Revoltella« na obali slovenskega morja in v slovanskem mestu Trstu napadenim bratom svoje najtoplejše simpatije. **Obenem je votiral občinski svet za hrvatske šole v Trstu 1000 K.**

Razširjajte „Slovenski Dom“.

Kongres hrvatskih trgovcev in obrtnikov.

V ponedeljek se vrši v Zemunu letni kongres hrvatskih trgovcev in obrtnikov, ki ga poseti tudi belgrajska trgovska in industrijska zbornica po posebni deputaciji. Po zaključenju kongresa pride kakih 300 udeležnikov za dva dni v Belgrad, kjer jih sprejme srbska trgovska in industrijska zbornica.

Albanija.

Iz Aten poročajo, da so se vršili zadnje dni krvavi spopadi med albanskimi orožniki in grškimi četami. V Atenah vlada silno razburjenje. Zunanji minister dr. Streit je protestiral pri poslanikih velesil proti postopanju Albancev ter izjavil, da bo morala Grška odkloniti vsako odgovornost za nove komplikacije, če ne posežejo velesile vmes.

Iz Korice poročajo, da je bilo med napadalci na mesto nad 500 grških vojakov in častnikov. Več vojakov je bilo aretiranih. Posrečilo se je baje tudi dognati imena grških častnikov, ki so poveljevali četam. Grškega metropolitana v Korici, ki je pomagal Grkom, so na željo holandskih častnikov aretirali in prepeljali v Elbasan.

Odlikovanje črnogorskega kralja.

Grški poslanik Eugeniadis je izročil črnogorskemu kralju Nikoli posebno lastnoročno pismo kralja Konstantina in grško vojno medaljo za črnogorskega kralja in prestolonaslednika.

Ruska carska rodbina.

Kakor poročajo iz Petrograda, se je odpeljala carska rodbina na Krim. Pred odpotovanjem je bila objavljena zaroka velike kneginje Olge s princem Karlom romunskim.

Proračun Ruske.

Ruski državni proračun kaže 32 milijonov 331.000 rubljev prebitka, ki se bo porabil za prometne naprave. Pri nas se proračun komaj v toliko skrpa na umeten način, da ne kaže ravno primanjkljaja.

SLOVENIJA.

s Vesele Velikonočne praznike želi uredništvo vsem cenjenim bralcem in prijateljem »Slovenskega Doma«.

s Notranjski volilci! Pozor na državnoborske volitve! Delajte, agitirajte od volilca do volilca, da preženete klerikalno temo iz nekdanj tako zavedne Notranjske!

s Iz deželnega odbora. Deželni glavar poroča, da se bo vršilo spomladansko zasedanje deželnega zbora šele potem, ko bo deželni odbor z naučno upravo popolnoma na čistem glede novega šolskega zakona, katerega bo treba bržčas precej ublažiti. Vendar se bo stvar kar le mogoče pospešila, da učiteljem ne bo treba predolgo čakati na regulacijo plač. — Finan-

čno ministrstvo je odpustilo deželi vsled velike izgube pri zakupu državne užitnine za leto 1912 od zakupnic vsoto 80.000 K. Dodatno plačilo zvišane deželne doklade za čas od 1. do 11. marca se bo od zamudnih obvezancev prisilno izterjvalo; istotako zvišana odkupnina. — Deželnemu zboru se predloži nasvet za gradbo stanovanjske hiše za usmiljenke in hišne kapele pri blaznici na Studencu. Strežniška služba istotam se reformira. — Občinski volilni red za Ljubljano in za deželo se bo noveliral v toliko, da se spravi v sklad z državnim zakonom o volilni svobodi. — Sklene se priporočati deželni vladi inkorporacijo Zelene jame, v kolikor je leži v katastralni občini Vodmat v ljubljansko mestno občino. — Gradba vodnega rezervoarja v Hrastju pri Št. Petru se odda najnižjemu ponudniku Janezu Ronko v Cerknici za 7490 K. — Za napajališče v Tanči gori, ki bo stalo 8000 K, se dovoli 30% deželnega prispevka. — Načrt za novo cesto Čatež - Skorec - Velika loka se odobri. — Starotrški vodovod, ki se je bil oddal tvrdki A. Kunc v Moravskih Hranicah za 147.000 K, se vnovič razpiše, ker poljedelsko ministrstvo oddaje ni odobrilo. — Dobava železne strehe za strojnico na Završnici se odda tvrdki Kastelic & Žabkar za 3391 K. — Deželnim dararjem se dovoli iz obč. režijskih prispevkov nagrade skupaj 6800 K. — Dovolijo se sledeče podpore: Perutninarskemu odseku kmetijske družbe 1000 K, bolnišnici usmiljenih bratov v Kandiji vsled velike nesreče pri prašičih 750 K, živinorejski zadrugi v Vipavi 300 K, strojni zadrugi v Dravljah 1000 kron, za vajeniško razstavo v Kočevju 100 kron.

s Frančiškan denuncijant! Pred nekaj leti se je na Viču pri Ljubljani ustanovila fara in poverilo dušno pastirstvo frančiškanom. Odkar so ti ljudje prišli v občino, je nastalo med farani ostudno sovraštvo, preganjanje in denuncijantstvo. Frančiškani so z vsemi dopustnimi in nedopustnimi sredstvi delali na to, da bi občino poklerikalili, toda do danes se jim to ni posrečilo in se jim tudi ne bo. Zlasti je bil frančiškanom trn v peti mlad, nadarjen pravnik Pekle, ki je navdušen narodnjak in kateremu se ima zlasti Ciril - Metodova družba zahvaliti za lepe denarne prispevke. Tega jurista je pater Arhangel pod izmišljenim imenom denunciral ali ovadil pri c. in kr. dopolnilnem vojaškem poveljstvu, da se odteguje vojaški dolžnosti, da kaže njegovo obnašanje antimilitaristično (protivojaško) mišljenje itd. Dopolnilno poveljstvo ni imelo povoda kaj ukreniti in je odstopilo pismo policiji, kjer je Pekle izvedel za to pismo. Dobil ga je in zdaj začel marljivo iskati podlega ovaditelja ter ga končno našel v viškem patru Arhangelu. Torej ta »višji angel« je zakrivil podlost, kakršne se sramuje vsak pošten, neizobražen človek. Kar je neizobraženemu človeku ostudno, velja tem bolj za ka-

toliškega duhovna. Toda videli smo v nešteto slučajih, da najgrša, najpodlejša sredstva klerikalcem niso preslaba, le da morejo škodovati naprednjakom. Pater Arhangel je imel zgled v velikem mojstru dr. Lampetu, ki je tudi ovadil Adolfa Ribnikarja, zato se je ravnal po njem. Dobil je zaslužen kaznen. Sodišče ga je obsodilo na 48 ur zapora ali na 40 K denarne kazni ter na povrnitev vseh pravnih in sodnih stroškov, ki so vsled tega zavlačevanja zelo visoko narasli. — Varujte se denuncijantov, varujte se vsakega hinavskega klerikalca kot kuge, ti ljudje nimajo niti pičice poštenja v sebi in so zahrbtno hujši kot vsaka mačka. Naše uredništvo dobiva vsak teden dopise, ki nas hočejo mistificirati in kljub največji pazljivosti se je v zadnji številki vrnil dopis, ki sramoti napredne kmete. Toda take lumpe bomo izsledili in jih postavili na sramotilni oder. Klerikalni falotje naj odlagajo svoj smrad v »Domoljuba«, tam se bodo znašli med enakovrednimi bratci!

s Dragoceno priznanje. Kranjski duhovniki imajo list, ki ga posvetni ljudje še za denar ne dobe. »Vzajemnost« se imenuje ta list in najbrže so nemški duhovniki tako prijazni, da ga dajo na razpolaganje nemškemu časopisom. Kaj večjega pomena ta list menda nima; zadnjič se je zavzel za slovensko narodno stvar, a vodstvo klerikalne stranke hodi slej kakor prej svojo pot. Zdaj je ta list izpregovoril o zadnjih deželnozbornih volitvah in tiči v njegovih izvajanjih dragoceno priznanje. List pravi, da mora skoro povsod duhovnik opraviti glavno agitacijsko delo. Le nekateri so tako srečni, da imajo nekaj delavnih ljudi na razpolaganje, večinoma pa morajo vse sami opraviti. Koliko en duhovnik doseže, pravi »Vzajemnost«, se je pokazalo v Zagorju na Notranjskem, kjer so bili svoj čas oddani le trije klerikalni glasovi, pri zadnjih volitvah pa 139 klerikalnih proti 35 liberalnim glasom. **Brez duhovščine bi bil uspeh klerikalcev pri volitvah izključen**, priznava »Vzajemnost«. To priznanje je res nekaj vredno. Zmaga klerikalnih kandidatov pri volitvah torej ni izraz ljudske volje, ampak uspeh duhovskega terorizma. Zdaj naj pa še kdaj pridejo klerikalci s svojo bahavo trditvijo, da imajo ljudstvo na svoji strani. Ne ljudstva, ampak samo duhovnike imajo, ljudstvo se le uklanja duhovskemu nasilstvu, a se sicer za duhovsko stranko še toliko ne meni, da bi zanjo agitiralo. Novo to ni. Napredni listi so to že stokrat trdili, a da to zdaj priznava duhovski list, to ima vsekako svojo vrednost. Zdaj naj pa klerikalci le še kdaj pridejo s trditvijo, da je ljudstvo na njihovi strani!

s Slovenski notarji pri justičnem ministru. V imenu slovenskih notarjev sta izročila ljubljanska notarja Ivan Plantan in Aleksander Hudovernik pravosodnemu ministru dr. Hochenburgerju obsežno spomenico, v kateri so naštetje krivice, ki se

gode slovenskim notarjem **na jezikovnem polju**. Deputacijo je vodil ljubljanski državni poslanec **dr. Vladimir Ravnihar**. — Justični minister je obljubil, da bo dal zadevo, glede katere se je deputacija pritožila, natančno preiskati in dati ljubljanskemu sodišču potrebna navodila. Poslanec **dr. Vladimir Ravnihar** se je nasproti ministru zlasti pritožil radi **Elsnerjevih fermanov** glede notranjega uradnega jezika ter navedel posamezne konkretne slučaje, ki kažejo v naravnost bengalični luči Elsnerjevo »modrost«. Minister dr. Hochenburger je izrekel z ozirom na povedano svoje **začudenje** ter obljubil, tudi v tej stvari remeduro.

s **»Agro - Merkur«**. Sodna obravnava proti bivšim načelnikom »Agro - Merkurja«, osrednje zadruga za nakupovanje in posredovanje gospodarskih pridelkov, se je zoper vsako pričakovanje zelo žalostno končala. Obsojeni so bili Žid Cohen na pet, dr. Žerjav, Rožman in Lenarčič na štiri, Bayer na dva meseca zapora. Obsojenci sicer niso ničesar nečastnega zakrivali, toda kakor smo že zadnjič povedali, so kazni za slučaj, če se ne priglasijo konkurz takoj, ko so dolgovi večji kakor premoženje, zelo stroge. Obsojene — razen Cohena — se splošno obžaluje in upati je, da bo druga instanca drugače sodila, oziroma, da se bo doseglo pri cesarju pomiloščenje.

s **Nov strokovni list**. V Ljubljani je pričel izhajati pod naslovom **»Obrtni Vestnik«** nov strokovni list, namenjen slovenskim obrtnikom. List je oficijalno glasilo »Deželne zveze kranjskih obrtnih združenj« ter hoče zastopati samo interese obrtnikov. Vsled tega ga vsem obrtnikom prav toplo priporočamo. Celoletna naročnina stane 5 K. — Naročal se pri upravnistvu v Ljubljani.

LJUBLJANSKA OKOLICA.

s † **Matej Seršen**. V Skaručni je v torek umrl gospod **Matej Seršen**, posestnik in gostilničar. Pokojnik je bil ena izmed najmarkantnejših oseb v ljubljanski okolici, mož stare korenine, kakršnih je vedno manj na Gorenjskem. Pokojnik je bil odličen gospodar, jeklen značaj, mož poštenjak, kakršnih je dandanes treba iskati. Zato so ga spoštovali in visoko cenili vsi, ki so ga poznali — prijatelji in nasprotniki. V političnem oziru je bil zvest, neomahljiv in požrtvovalen pristaš narodno - napredne stranke, kateri je ostal vreden do zadnjega svojega vzdih. Neomajen v svojih načelih, se je vsikdar rad in brez ugovora pokoril pozivom svoje stranke ter nastopal kot njen kandidat v volilni borbi, dasi ni imel nobene nade, da bi bil izvoljen. Tudi pri zadnjih deželnozborskih volitvah je nastopil kot napredni kandidat proti dr. Kreku. In sedaj je Martin Seršen legel v prezgodnji grob. Z njim je izgubila narodno - napredna stranka

enega svojih najzvestejših mož, najzvestejših pristašev, narod pa enega najvernejših svojih sinov. Mateju Seršenu bodi ohranjen v nas trajen spomin, njegovi rodbini pa iskreno sožalje!

lj **Iz D. M. v Polju**. Marsikaj bi bilo poročati od našega kraja, ki je tako blizu Ljubljane, vendar s pomočjo gotovih oseb še vedno silno v temo zaviti. Da pa ne bi nam zmanjkalo klerikalnih priganjačev, je poslala šolska oblast pred dobrim letom še eno silno ničlo v osebi nadučitelja Miheliča. Ta si je pri svojem prihodu upal trditi, da bo napravil red v šoli v Polju. V resnici, red je napravljen, toda kakšen, da se je zjokati. Kdor se hoče prepričati, naj pogleda samo šolski vrt. Pod vodstvom nadučitelja gosp. Kavčiča je bil vrt še podoben vrtu, sedaj pa je podoben njivi kakega gostača. Krajni šolski svet je naročil lani 280 divjakov cepičev, a niti enega klina ne najdeš na celem vrtu. Divjaki so stali nad 25 K, a ves denar je bil vržen proč. Hudomušneži trdijo, da je nadučitelj Mihelič kuril z divjaki pozimi svojo sobo, ker si ni v jeseni pripravil nič kurjave. Pustimo pa šolo na stran! Resnica je, da slabjšega učitelja ni kmalu dobiti, edino kar zna, je opravljanje drugih oseb ter ovajanje kmetov, ki imajo otroke v šoli, radi šolskih zamud. Neki posestnik se mi je pritožil, da je plačal za dve zamudi svojega sina 4 K globe. Pa naj kdo reče, da nismo srečni v D. M. v Polju.

DOLENJSKE NOVICE.

d **Z Vač**. Ljudje božji, na belo nedeljo vsi na Vače! Tukaj se ustanovi farovška kmečka zveza! Naš Majdič je že zatrobil v farovski rog. Hej, koritarji, pokažite svojo hvaležnost do farovških kmetov, da naženete čim več nevednih kostrunov, možnarjev, ključarjev, svetohlinev in petoliznikov skupaj. Čim več bo te kmečke vprege, tem več bo zeksarjev za prepotrebne namene. Le na noge, katoliški branitelji sv. vere! Prizibal se bo deželni finančni minister Lampe, ki je tudi izumitelj kranjske elektrike. Le skupaj, tudi vi zaspansi liberalci, tu boste videli, kako bo prignal Knol svoje bike in prašiče! Lovšin jo bo primahal ob strani koritarjev in svetohlinev, Capuder pa v spremstvu svojih možnarjev; iz Save jo bo pobožno prihrulil Marka in morda tudi Jože iz Hotiča z njim pa katoliški steber župan, ki je vnet za sv. čistost in za čast. Zatorej, ljudje božji, na belo nedeljo na noge, vsi, vsi na Vače, le vkup, le vkup, uboga gmajna!

d **Iz Vač**. Poročali smo že, kako je pastirski list našega g. Majdiča za nos cuka, ker je moral sam pridevati tisto, kar je bilo določeno za liberalce. K sklepu tega lista je pa g. Majdič kar zbesnel. Pomislite, ljudje božji, tako nas je ožigosal, da smo bili vsi s spokornimi solzami namazani.

Kdo bi se pa ne solzil od take pohvale kakoršna je nam g. Majdič delil. Le poslušajte: Vi, vaški liberalci, vi ničle sedanjega časa, niste vredni, da bi vas sploh imenoval, vi, vaše barabe, smrkavci, cigani, ušivci, ki se vas ne bojim. Sredi trga se grem z vsakim poskusit. Gosp. Majdič, če ste tak korenjak, zakaj pa ste že tolikokrat pribobnali z brzopetnim vlakom po trgu? Tedaj bi pokazali svojo korajžo. Čemu se vsajate, ko vas vsaka stara baba ocimaka z mokro cunjjo. To ni lepo za vas, g. Majdič, ali smo se mi k vam pritepli, da nas živite? Ali je to zahvala, da vas redimo kakor debelega kapuna? Če smo ušivci, g. Majdič, poberite šila in kopita, pa hajdi od ušivcev, da se ne boste nalezli te golazni. Sram vas bodi, g. Majdič, ali je to olika za izobraženega moža, kakor se vi sploh bahate? Fej te bodi, taka izobrazba! Gospod župnik, vzemite bič, pa napodite tega Majdiča, tja kamor spada, najboljšo v bližino D. M. v Polju.

d **Iz Kolovrata**. Kaj malo se sliši od našega Kolovrata. Kolovratčani smo zelo potrepljive duše. Kadar nas župni Knol preveč maže z žavbo krščanskega potrpljenja, tedaj se pa radi pokažemo javnosti, kako se svetimo od Knolove milosti. Pred deželnozborskimi volitvami se je nam kazal silno pobožnega, da smo bili uverjeni, da se je Knol gotovo poboljšal. Še sveto leto nam je priredil. Neko nedeljo nam je uganjal te burke: Iz cerkve je nas podil za streljaj daleč, potem pa hajd nazaj v cerkev in zopet iz cerkve. Ta direndaj je trajal cel popoldan. Ko bi nas videl treznomisleč človek, bi mislil, da ti ljudje gotovo pamet iščejo. Seve, da je morala tudi spoved biti. Nekaj ženskega spola je pogrešal pri tej kolobociji, ali takoj je Knol pri šolskem pouku otrokom natvezil: Nekaj babnic sem pogrešal pri vajah svetega leta, toda te mora Bog kaznovati. Kaj ne, lep svetnik je naš župnik Knol! Morda ga mi za to redimo, da bi nad nas klical božjo kazen. Če je Bog še kaj pravičen, mora Knola prvega kaznovati, ker nas je sleparil z raznimi lažmi pred deželnozborskimi volitvami. Med tem časom pa nas ni zmerjal z raznimi priimki kakor z biki, barabe, prašiči itd. Še celo elegantno nas je počastil neko nedeljo, rekoč: Vi, Kolovratčanje, ste take uboge šleve, da nimate nobenega zmisla za dobro stvar. Kolikokrat sem že nameraval, da bi se tukaj zgradil izobraževalni dom, toda z vami je nemo goče kaj pričeti. Vzemite si za zgled katoliške kimavce iz Čemšenika, kakšno palačo so si postavili! G. Knol, svetujemo ti: Vzemi si za zgled g. župnika Zelnika, ki je založil sam svoje tisočake za tisti nepotrebni kurnik. Še ti tako naredi, potem boš pa uganjal svoje burke kakor ti drago. Če se prav ubiješ, ti ne bomo prav nič zamerili.

d **Kolovrat**. Moramo še sporočiti javnosti, da našega g. Knola vedno doleti kakva neprilika. Kakor je znano, je prevzviše-

ni poskrbel duhovščini olajšavo s tem, da jim ni treba pridige študirati, ampak samo čitajo pastirski list. V tem listu nam kmetom škof priporoča, naj molimo in delamo za farovski naraščaj, da bi se napolnili kloštri z našimi sinovi in hčerkami, da pride mo bolj gotovo v nebesa. Kmet naj vse veselice opusti, samo vodo še sme piti, drugega mu itak ni treba misliti. Škofu bi svetovali, naj bi najprej po farovžih uredil to, da bi nam ne uganjali razne oslarije, kakor dela naš Knol. Ravno pastirski list mu je eno zagodel. Dne 22. sušca pride naš Knol na prižnico in nam prečita oznani in evangelij. Sedaj pa kar obstoji zamišljeno, ker je pastirski list pozabil v farovžu. Hajdi s prižnice do kuharice, da ključ dobi, potem pa v župnišče. Ko jo primaha iz župnišča, ga je tresla sveta jeza kakor Mojzesa, ko je prišel s Sinajske gore. Knol je od jeze barve spreminjal kakor spomladanska šoja. Nato pa treščič ob tla škofov list in zarjove kakor bi res imel same bice pred očmi. To bom vedno ponavljal, če sem 50 let pri vas, da ste barabe, biki, prasice. Rajši grem v Šent Ožbalt maševat, kakor pa kolovraškimi oslom. Nato je zdirjal s prižnice in iz cerkve, mi pa tudi. Ko je videl, da nočemo iti za njim v Št. Ožbalt, jo je pa nazaj prilo mastil. Mar smo bili mi krivi njegovi pozabljivosti? Naj pa bolj moli k sv. Duhu.

d Iz Hotiča. No, Tone, zakaj si tako zamišljen? — Veš, France, premišlujem našega Rešetarja, koliko je že zaslužil postranskega zaslužka, ko je prodajal divje zajce, kokoš, staro Bricevo žito, Kladnikovo žganje in sedaj se je spravil k ženskam. Tudi te bi rad skubil, a naj gleda, da grozdje ne bo prekislo. Da je ta človek vnet za škodoželjnost, ne pa za svoj poklic, vidimo iz tega, ker zahaja v tiste hiše, ki so zaznamovane z vodiškim rdečim pečatom pobožnosti. Pri spovedi je bil kot drugod tudi pri nas največji in glavni greh branje »Slovenskega Doma«. Ta nam je pa jako priljubljen in vsem dobrodošel, zato ga priporočamo vsem našim somišljenikom. Le vrlo naprej, kmetje, ne bomo se vdali nikoli!

d Studenec pri Krškem. Kaj takega pa še nismo doživeli kakor 3. aprila letos. Neki posestnik je poslal svoje novorojeno dete h krstu, in sicer z botrom, ki je čitatelj »Slovenskega Doma«. Ko prinesemo dete v zakristijo in naznanimo župniku Mihi Horvatu krst, je župnik mene kot botra odklonil, češ, da nisem sposoben, ker nisem naročen na »Laži—«. Dalje me je napeljeval, naj se odpovem liberalni — po njegovem mnenju nasprotni stranki, potem bo krstil. Ker sem bil že neštevilnokrat za botra tej rodbini in v tej cerkvi, pa me še nikoli ni noben duhovnik odklonil, si tudi danes nisem pustil dopasti župnikovo nasilstvo. Zato smo otroka brez krsta nesli domov. Če boste nas napredne kmete preganjali, tem boljše bo za nas, bomo pa obdržali bero, ki bi jo imeli vi

dobiti. Bo pa to nam v korist, vi ste tako že dobro rejeni. Za danes dovolj, prihodnjič več.

d Iz Mirnske doline. Pri »Lažiljubu« pravijo, da imajo najetega nekega vandrovec, ki kolovrati po naši dolini. Sila ravedoden sem bil, kje neki poizve vse te novice, ki jih potem odklada v »Lažiljuba«. Sicer ima ta vandrovec res 24 ur časa na dan, a kar se ne zgodi, tega tudi izvedeti ne more. Prišel sem do zaključka, da je ta »vandrovec moj«, menda mesečen, da ga ponoči luna trka, kar ima tak vpliv na njegove možgane, da vidijo vse mogoče reči, a takrat pa vselej kar otrpejo, če se zgodi v farovžu kaka nezgoda. Tako je ta vandrovec zadnje dni kar divjal skozi Mirno, da je pozabil pobrati in povedati svetu važno novico, kako se je našemu Tonetu zadnje čase godilo pred sodiščem. Ta naš Tone je namreč fajmošter, ki se piše za Kocijančiča. Postave je tako - le srednje, govori nergaje skozi nos, sovraži pa z vso svojo krščansko dušo. Olike se je učil v lemenatarski akademiji, žensko vprašanje je študiral doma, pridige pa srka iz raznih Krekovich in Lampetovich političnih govorov. Ob kratkem torej: mož je vsestransko izobražen. Ker je pa posebno študiral sv. pismo, mu bo gotovo tudi znano mesto, kjer se bere: »Jezik je sicer majhen ud in vendar napravi velike reči.« (Jak. 3. 5.) In to je njegova poguba. O, da bi poslušal svete starega Tobije, ki pravi: »Nikar ne govori trdosrčno o svojem bližnjem!« (Tob. 4. 16.) — Koliko bridkih uric in svetlih kronc bi si bil naš Tone že lahko prihranil! Tako pa se zdi, da njemu Bog ni ustvaril jezika za oznanjevanje božje besede, miru in ljubezni do bližnjega, zdi se, da mu stvarnik ni podaril daru govora, da bi slavil in častil njega in izpolnjeval njegove ukaze in zapovedi, temveč se človeku dozdeva, da ima tisto mesnato zaplato v ustih zato, da sramoti svojega bližnjega in mu jemlje čast, kar je, kaj ne, gospod fajmošter, zoper osmo božjo zapoved. Dozdeva se nam dalje, da ima glas za to, da oznanja novodobni evangelij sovraštva, mesto evangelija Izveličarja, ki je učil ljubiti tudi sovražnike. Še mi silijo trpke, pa resnične besede pod pero, potem pa bo zopet pisal »Slovenec«, da napadamo duhovščino in jo sramotimo. Ne, gospodje! Klobuk doli pred pravimi duhovniki! Prešestniki, tožbarji, zdražbarji, politiki, mešetarji, konsumarji, prašičarji, trgovci itd. pa po našem mnenju niso več duhovniki. Le - ti naj sedaj v velikem tednu prav dobro preberemo 14. psalm in prepričali se bodo, da o tistem, qui ingreditur sine macula (Kdor hodi brez madeža), kakor pravi psalmist, nismo še črhnil besedice. Slabostim smo vsi podvrženi — a napake, ki izvirajo le iz sovraštva in hudobije, pa bomo še tudi v prihodnje ožigosali in to tem bolj, ker se štejete sami med akademične izobražence in se imenujete namestnike onega, ki je bil

brez madeža! Prosim vas, kakšen namestnik božji pa je človek, ki podi ljudi iz hiše Gospodove, in to celo z neokusno in neakademično brutalnostjo in surovostjo? In to je storil naš fajmošter Tone, za kar je prejel od kazenskega sodnika v drugi instanci še enkrat povišano kazen. Ali naj ga mar sedaj za to hvalimo? Gospodje, tisti zlati časi, ko je bilo o duhovnikih le misliti kaj slabega že grozovit greh, so že zdavnaj minuli in ljudstvu se odpirajo oči, ono izpregleduje bolj in bolj in uvideva, da je tvarina, iz katere je narejeno telo duhovnika, do pičice enaka in taka kakor pri vseh drugih, izvzemši morebiti le srce, ki je prepojeno z besnim sovraštvom do vsega, kar ne trobi v njih rog. Da, da, gospodje! Ljudstvo izpregleduje, ono vstaja in bo vstalo, kakor je vstal on, ki je tudi premagal hudobo. In takrat bodo zvonili zvonovi, da bo donelo čez hrib in plan, zvonili bodo k vstajenju pa tudi k pokopu. —st.

s Iz Sodražice. Naš kaplan je dospel na vrhunec svoje slave. Iz njegovih nauk, ki jih sipa na farane, se celo njegovi pristaši zgražajo, pa tudi občudujejo njegovo bistroumnost, katero si je pridobil za časa svojega pastirovanja pod Sv. Ano. S svojimi neslanimi pridigami — o lepih živalcah, ščurkih itd. — je prenehal, — ker so na vrsti Tonetove cajtenge, katerim še kaj pristavlja, kjer je kaj škof premalo izrazovito povedal. Prišel pa je uganjati svoje burke v spovednici. Pri posameznikih — seveda pri tistih, ki jih pozna in jih nazivlje brezverce — je upal doseči z besedami: »Idi brez odveze!« — da bi sploh v dolini ugonobil napredno časopisje, posebno »Slovenski Dom«, ta mu ne da miru. Toda naletel je na odpor in to ga jezi. Take in enake sanje lahko opusti, ker ne damo se ugnati v škofov rog. Seveda, ko bi bilo tako čitanje le količkaj greh, bi še mogoče pridobil zase kakšnega Jakata. Sicer pa je resnica, bojijo se, da ne bi izpregledalo kmetsko ljudstvo ter jim dalo, kar jim gre. »S takim čitanjem pa se lahko močno zamerimo gosp. škofu,« kot trdi kaplan v spovednici. Torej, ker ni nič hujšega, naj se pospeši to čitanje v prosep bednega kmeta. Vsakovrstne besede pa izusti, kdor se mu ne vda in ne oblubi, da preneha s čitanjem »le ber', le ber', strica, »Narod« in »Dom«, pa mračen »Dan«, če hočeš, od polnoči do polnoči.« Pa tudi njegovo uvajanje nove cerkvene kulture, ga more dovesti do resnih konfliktov z gosp. župnikom, s katerim se itak prijazno ne gledata. Še kaj enakega, kakor zadnje nedeljo, ko so se ljudje kar spogledovali, ko ga je župnik s prižnice med čitanjem pasijona, opomnil, naj počaka z mašo, a njegov opomin ni nič zalegel, treba bo iti zopet k Sv. Anikozle past, kakor se sliši med farani.

d Iz Šmihela pri Novem mestu. Naš župnik Štefan je imel v postnem času prav čedna predavanja za ženske. Za predmet

si je zbral dolge jezike in pa minljivost sreče v ljubezni. Česar naše ženske nikakor nočejo priznati, to jim je za postno izpraševanje povedal sam božji namestnik, namreč, da imajo dolge jezike. In pa tudi hude jezike. In zato so zdaj ženske hude, o, za hudiča so zdaj hude na gospoda Štefana. Tudi s čemer jih je mislil potolažiti, jih je le še bolj razdražil. To pa je tista reč o minljivosti sreče v ljubezni. Je dejal gospod Štefan tako - le: Kako hrepene zlasti ženske po zakonu in po uživanju. Pa kakšna je ta sreča, ki ji pravijo ljubezen? Pogledajte, ljube, krščanske duše! Gresta fant in punca kam na izprehod, pa se ona malo spodtakne, jej, ali je on že ves iz sebe: O, ljubi moj, zlati angelček, pazi no, da si drobne nožice ne raniš. Gresta ravno ta dva nekaj časa po poroki po cesti, sta že oba drugih misli. Ne gresta več stisnjena skupaj, čim bolj vsak sebi, tem ljubše. In če ona res telebne na tla, jojmine, kako on nad njo zarentači: Lej no, da se preje ubiješ, **ti, stara krava, ti.** — Gosp. Štefan naj nam ne zameri preveč, če kar tukaj prekinemo njegovo zelo duhovito predavanje, ki res, kakor nalašč spada v tak resen čas, kakor je ravno čas spomina na Kristusovo trpljenje. Še manj pa nam sme zameriti, če nismo njegovega predavanja dobesedno posneli. Vendar pa smo mnenja, da bi gosp. Štefan za našo faro si »stekel« še večje zasluge, če bi naše ženske tudi v čem drugem bolj pametnem in koristnem pošteno v roke vzel. Tu mu navedemo samo nekaj migljajev. Ko gre v kakšno hišo obhajati, gotovo ni slep za nesnago in nemarnost po hišah in okoli hiš. Ker ima dober nos, lahko že od daleč duha smrad po hišah, kjer se najmanj pol leta nikdar drugače ne zrači, kakor kadar se vrata odpro. Po vaseh polno zanemarenih, podivjanih otrok, ki imajo k večjem še malo rešpekta, ko nese obhajilo, kadar se pa brez cerkvene oprave vrača nazaj, pa tudi že pred njim ne več, kaj šele pred drugimi ljudmi. In čigavi so ti zanemareni otroci, čigave hiše polne nesnage in smradu, kamor pogledaš? Morda so dotični starši preobloženi s poljskim delom? Kaj še! To so otroci tistih mater, to so hiše tistih gospodinj, ki venomer čepe po cerkvah, ko pridejo iz cerkve, pa doma za največjo silo pospravijo najnujnejše delo, potem se pa shajajo skupaj, zdaj v to, zdaj v ono hišo in vlačijo ljudi cele vasi in cele fare skozi zobe; ženske, ki tudi na polju ali doma pri gospodinjstvu imajo povsod drugod svoje misli in svoj jezik, le ne tam, koder bi bilo to na mestu. Ob nedeljah naj je doma tudi vse narobe, morajo laziti od cerkve do cerkve, pa tako, da jih vidi cela fara. Ampak iz zadnje cerkve ven ni prva pot domov k svojim dolžnostim, marveč glavna pot vodi naravnost v — gostilno. Cel teden si ne privoščijo kapljice za okrepčilo, ampak ob nedeljah mora miza plavati od razlite pijače. Živina pije le, ko je žejna, človek, ko je že do grla sit, šele

začne. Nikjer na božjem svetu menda ni ravno ob nedeljah in praznikih toliko žalostno odurnih slik, kakor je ravno v šmihelski fari že ob času kosila. Može žro kje pri kakšnem županu na katoliški podlagi, žene doma s kopico lačnih, zanemarenih otrok, čakajo z napol spridenim kosilom. — Ali to sliko raje pretrgamo. Samo hvala bogu, da se najdejo še izjeme tudi v naši fari. Ali teh je čim dalje manj. Saj so tudi drugod cele vasi, ki se štejejo h klerikalni stranki; so tudi drugod ženske, ki rade molijo in če jim čas dopušča, se tudi pri sosedah malo pomenijo; tudi drugod niso vsi vaščani abstinenti, ampak kakšna razlika med vami drugih in v naši fari. So gruntarji, ki se res v potu svojega obraza trudijo za vsadanji kruh, dočim so pri nas le male kajžarije. Vendar kakšna razlika! Tam daleč stran od mesta, dobiš čedne kmečke hiše, snažno, vabljivo, kamor se ozreš. Človek, ki gleda naše, takorekoč beračije, se čudi, kje vzamejo ti ljudje čas za snago in red v hiši in v družini. Uganka ni težka: tam so pridne gospodinj, ki se zavedajo svojih dolžnosti, pri nas so ženske samo srečne, če zapravljajo čas s spraševanji, kakor smo jih ta post imeli v Šmihelu.

d Iz Gotne vasi. Ko sta Avsec in Štembur svojega zamorca na zadnjč opisani način oprala, sta se spravila v podrobno mesarijo naših sosedov gosp. Štanglja in Zurca. Glede Zurca pravita, da mu je naš mežnar »že večkrat vpričo več ljudi očital take stvari, ki so zanj prav malo častne, zato to sovraštvo do mežnarja.« Gosp. Avsec! Če imate le za en odstotek toliko časti in ponosa v sebi, kolikor imate dolžine na sebi in kolikor ste predrzni, da nekaj po namigavanju očitate za hrbtom »Slovenčevega« odgovornega urednika, potem vas pozivljamo, kar na dan z vsem, kar je naš mežnar g. Zurcu nečastnega očital. Sicer je to osebna stvar g. Zurca, ampak kolikor je tudi nam o stvari znano, to tudi povemo. Res je, da je nekdo nekakšno tako pošto prenašal po Gotni vasi, kakor da mežnar Zurcu nekaj očita. Toda, ko se je mežnarja samega prišlo za vrat, naj Zurcu v obraz pove, kar bi bil tako nečastnega storil, tedaj g. Avsec in Štembur, dobro nagnjena vajina kosmata ušesa, kajti izvedela bosta, da je tedaj Hrastar potegnil rep nazaj in se opravičeval, da o našem sosedu Zurcu prav nič takega ne ve, kar bi bilo zanj nečastno. Če se je pa Hrastar premislil in je vama zopet trdil, da ve, tedaj je Hrastar lagal ali Zurcu ali nasproti vama, in tedaj se bo dobila še prilika, da bo Hrastar to, kar vidva v njegovem imenu trdita v »Slovincu«, tudi na drugem mestu dokazal. Gosp. Avsec, imeli smo vas vsaj osebno za poštenega možaka, čeprav ste v politiki že dlje časa igrali dvoreznega svetohlinca, lep parček za očeta Štemburja, ki je tudi vse, samo če mu »nese«. Ampak odkar ste svoje bližnje sosede začeli na

tak rokovnjaški način napadati po klerikalnih listih, od tedaj ste med poštenimi ljudmi izgubili tudi pravico do osebnega spoštovanja. V tem slučaju je vaše postopanje tem večje graje vredno, ker hočete mežnarjeve umazane grele pred javnostjo zakriti s tem, da mečete laži in obrekovanja na može, proti katerim vi vsi skupaj niste vredni, da bi jim odvezali jermena na čevljih, ko so najbolj blatni. Sram vas bo, da hočete biti na eni strani katoliški mož, na drugi strani pa po takih polzkih potih še zagovarjate svinjarijo, ki jo skušajo le v čast naše cerkve in vasi odpraviti možje, ki smatrajo pod svojo častjo, da bi se zaradi dobička, ki ga nekdo vleče od farja, hlinili in izdajali za klerikalca, kakor to delate vi s svojim Štemburjem vred. Drugo boste pa že še slišali!

d Iz Prečine. Slišimo, da bo na Veliki ponedeljek pri nas zopet občinska seja. In slišimo, da se bo pri tej seji od našega župana zahtevalo, da pokaže, kje ima občinske račune in da se ga bo vprašalo, če je res, da manjka v občinski blagajni kar več tisoč kron, ali že od popreje ali še le odkar je že Turk župan, tega mi ne moremo vedeti. Slišimo tudi, da se nekateri bolj brihtni klerikalci že kesajo, da so doslej občinske račune kar na slepo potrjevali kot pravilne. Recimo, da bi bilo na tem kaj resnice, da manjka toliko občinskega denarja, verjamemo, da je začelo vsaj takim klerikalnim odbornikom malo po glavi rojiti, ki imajo kaj premoženja. No, pa mislimo, da ne bo tako hudo. Če res občinska blagajna ni tako založena, kakor bi morda lahko bila, saj je v prvi vrsti zanj odgovoren župan in župnik. Oba bosta pa že toliko zmogla, da drugi kimavci ne bodo preveč trpeli. Tudi je več takih, ki so pri revizijah računov s svojimi podpisi potrjevali, da je vse v redu — čeprav so že pred leti knjige izkazovale za par tisoč kron več kakor so jih pri pregledu našli. Nekaterim klerikalnim odbornikom bi pa prav privoščili, če bi malo plačali za šolo, kako bi se morali brigati za red v občini, pa se niso, ker so preveč — neumni. Ti norci zaslepljeni mislijo, če drugi odborniki žele, da bi bil red v občinskih računih, da to žele v svojo korist. Stari so že, ampak toliko možgan pa še nimajo v svojih buticah, da če se res zasledi kje kakšna pomota (da bi bil kdo občinski denar kradel, tega tako ne misli nihče), bi bilo to le v korist občin. Ravno s tem pa, da se ne samo nič ne brigajo, da se ta pomota dožene, ampak še nalašč nasprotujejo, da jim je blagor občine deveta brigal in da so se v odbor vrinili samo zavoljo časti, da se smejo pred svojimi ženami potaviti kot »možje«. Velika sreča za našega očeta župana pa je, da je deželni odbor v rokah klerikalcev, o katerih je zdaj že splošno znano, da podpirajo vsako sleparijo, da so le klerikalci zraven. Sicer bi bil vsak drug deželni odbor že zdavno napravil red v občini in župana, ki skriva original občinskih raču-

nov, pozval na odgovor. Ampak če deželni odbor tudi vse drugo zataji, nekaj gotovo ne bo mogel. Opozarjamo, da ima v zmislu § 47. obč. reda vsak občan (torej tudi če ni odbornik), pravico se seje udeležiti. Kdor le more, naj te seje ne zamudi!

d Župnik Kocijančič zopet obsojen. Znani župnik iz Mirne je sedel zopet na tožni klopi v Trebnjem in v Novem mestu zaradi surovega obnašanja v izvrševanju svojega dušnega pastirstva v cerkvi. Zaradi tega je bil že večkrat kaznovan. Zdaj se je spravil nad ženske, in sicer tako - le: V nedeljo, dne 11. januarja so prišle k dopoldanski službi božji tri ženske: Alojzija Ponikvar, Amalija Vavter in Cirila Vrvar. Izbrale so si prostor v takozvanem oratoriju, to je posebni prostor, ki ga je župnik določil samo za »boljše ljudi«, torej take, ki mu za sedeže boljše plačujejo, kakor pa navadni verniki, dasi je tako razlikovanje vernikov odločno zoper zapovedi sv. pisma. Župnik, ki nečloveško preganja vse, ki se mu brezpogojno ne pokoravajo, je začel preganjati tudi tiste, ki se upajo uporabiti oratorij. Namesto, da bi se župnik pripravil za mašo, je šel v oratorij, preganjat ženske. Ko bi bil zlepa začel, bi bil morda kaj opravil. Toda Kocijančič je mislil, da ima vojake pred seboj. (Da je to res mislil, je pred sodiščem nehote sam potrdil.) Ženske so kratkomalo rekle, da ne gredo doli, ker ta prostor spada ravnokotako h cerkvi, kakor za druge. Tedaj pa je župnik začel kričati, da ga je cela cerkev lahko slišala. Spravil se je nad Ponikvarjevo, ki je bila ob tem nastopu najbolj odločna. Rekel ji je: **»Ti imaš večji greh, če prideš v cerkev, kakor če doma ostaneš. Marš doli!«** — Ponikvarjeva je župniku mirno in odločno zavrnila, češ, g. župnik, pomislite, to je vendar hiša božja. Tedaj je župnik še bolj divje zavpil: **»Ti si pa napravila hišo molitve v jamo razbojnikov. Ti, kot županova hči, bi bila lahko bolje izobrazena, kot si!«** ... Župnik je še dalje rentočil in z roko razbijal po klopih, toda ženske so ostale tam, kjer so hotele biti. Ponikvarjeva pa je sklenila, pokazati župniku, da se ne pusti od njega javno v cerkvi na tak način žaliti. Napravila je proti župniku ovadbo zaradi razžaljenja časti, in sicer zaradi zgoraj podčrtanih in pod ušesca stavljenih besedi. — Okrajno sodišče je vsled te tožbe prišlo v nemalo zadrego, saj je imel župnik tam že prav čedne homatije. Sodnik je bil mnenja, da ima župnik pravico tako nastopati v cerkvi, kjer je absoluten gospodar. Zastopnik zasebne tožiteljice dr. Režek iz Novega mesta, je sodišče v Trebnjem opozarjal zlasti na to, da je župnik Kocijančič že iz svojih prejšnjih služb že znan, da živi v večnem sovraštvu s svojimi farani, in da je bil ravnokotako radi njegovega **nespodbodnega vedenja v cerkvi že kaznovan.** To je zaleglo! Toda sodišče v Trebnjem je obtožno besedilo raztrgalo, tako, da se je obsodba opirala samo na prvo ozna-

čeno žalitev, namreč, ko župnik Ponikvarjevi očita, da je tako velika grešnica, da ni vredna, da bi šla v cerkev. Za vse ostale žalitve pa je bil župnik oproščen. Obsojen je bil na nizko kazen — na 20 K globe. (Navadni ljudje dobe za bolj nedolžno žaljenje po teden in še več dni zapora.) — Proti tej razsodbi sta se pritožili obe stranki; župnik zato, da je bil sploh kaznovan, a tožiteljica pa, ker je bil župnik premalo obsojen. Župnik se je osebno udeležil vzklicne razprave in se sam zagovarjal. Tisti oratorij, je dejal župnik, je samo za »boljše stranke«, drugim je vstop prepovedal, še celo županu je naročil, naj napravi red. On, da je ženske najprej »tih« opomnil, naj se odstranijo. Ker le niso hotele iti, je začel bolj glasno govoriti. Če je rekel tudi »marš ven!« ali »marš doli!« ne ve natanko; bil je preveč razburjen. Če je pa te besede tudi rabil, niso razžaljive, kajti on je bil vojak, in če je kot vojak rabil besede »marš«, tedaj njegov oddelek ni bil nikdar razžaljen, nasprotno, vojaki so še bolj korajžno marširali. (Imenitno!) Da je rabil besede: Ti imaš večji greh, če prideš v cerkev, kakor če ostaneš doma — to pa ni nič posebnega, to se večkrat kar tako brezpomembno izreče. Glede »hiše razbojnikov«, je rabil le besede iz sv. evangelija, ker je tožiteljica že tako sama začela. Kar se tiče zadnje obdolžitve, (da bi bila kot županova hči morala biti bolj izobrazena) je pa čisto navadna — kritika. Morda ne bi bil tako nastopil, ampak jezilo ga je, ker je pred tem izvedel, da so te tri sklenile, da bodo župniku nalašč nagajale in nalašč šle ravnokotako v oratorij, ker to župnik tako prepoveduje. Ker je le kot dušni pastir storil svojo dolžnost in ni imel namena zasebno obtožiteljico žaliti, predlaga, da se ga čisto oprostijo vsake kazni. — Dr. Režek pojasnjuje, kako je prvi sodnik neopravičeno raztrgal posamezne žaljive besede ter na tak način omogočil izrek najnižje obsodbe. Župnik ni absoluten gospodar v cerkvi, pa tudi če bi bil, tako se ne sme obnašati. Župnik pa sploh živi v vednem sovraštvu s farani, dokaz njegove predkazni, ki bi morale biti tudi prvemu sodniku znane. Kako župnik spoštuje svoj poklic, je dokazal nekoč tudi v znani aferi na Veliki petek. Kadar je bil župnik kaznovan, bilo je to vedno radi njegovih nastopov v cerkvi. Predlaga, da se župnika v celem obsegu kaznuje. — Vzklic župnika Kocijančiča je sodišče kot neutemeljeno zavrnilo. Nasprotno pa vzklicu obtožiteljice Ponikvar Alojzije ugodilo, izvzemši besede »marš ven«, ki jih je župnik izgovoril le v podkrepitev svoje zahteve, naj se ženske spravijo iz oratorija. Vse drugo pa je smatrati razžaljivo. Razsodba prvega sodnika se izpremeni tudi glede odmere kazni; namesto samo na 20 K, se župnik obsodi na **40 kron** ali na 4 dni zapora, če bi ne mogel plačati. — Škof naj Kocijančiča le še nekaj časa pusti na Mirni, da bo

čim preje celo faro spreobrnil v — liberalce.

d Iz Št. Jerneja. V predzadnji številki »Slov. Doma« je bil dopis iz Št. Jerneja. Tudi našim kmetovalcem so se enkrat oči odprle. Odgovorili so pa na ta dopis v »Domoljubu«, najbrže neki tukajšnji gospodič, ki pa nima nikakoršne pravice pri tukajšnjem pašniku. Temu dopisunu pa lahko dokažemo, da ni resnica, kar je pisal. Piše v »Domoljubu«, da dobimo upravičenci nad 1200 kron vsako leto. Mi pa dokažemo, da to ni res. Leta 1913. smo dobili 900 kron 96 vin. Stroškov smo imeli pa 755 K 41 vinarjev, in še več. Potem lahko dokažemo, da je laž, kar je pisal dopisnik »Domoljubov«. Naši pradedi so sejmове kupili in plačali zanje 600 kron. Dopisun »Domoljubov« pa nekaj čenča, da je bil ta prihodnji semenj puščen lansko leto za deset kron. Lansko leto so pustili občini ta sejm za 50 kron. Letos smo pustili pa ta sejm zastonj, pa ga niste marali, ampak ste sami obljubili 50 K. Kako pa to, gosp. dopisun, »Domoljuba«, da si vedel dati odgovor v »Domoljub« iz »Slov. Doma«, ko pravite vsi klerikalni možakarji, da je greh brati »Slov. Dom«? Kako pa to, da ga čitaš? Mar misliš, da mi tega ne vemo, kdo je naročen na njega? In kdo ga plačuje in kdo ga bere ali ne?

Posestnik iz Št. Jerneja.

d Iz Dol. Prekope pri Št. Jerneju. Tudi nam Prekopčanom in Ostrožanom je očitalo neko razposajeno dopisunče v neki farovski cunji, da smo vsi liberalni. Mi pa sami dobro vemo, da smo napredni. Klerikalnega koritarja nismo hoteli voliti, ker nismo zapriseženi voliti take kimavce. Mi nismo skoro nič dolžni posojilnici, Ostrožani pa še manj. Tu morajo samo tisti voliti za klerikalno stranko, ki so pri posojilnici ob ponedeljkih in ki se bojijo črnih gospodov itd. To naj zadostuje za enkrat, prihodnjic se pa zopet kaj oglašim. — Kmet Vseznal.

d Bučka. Naš župnik je jako čuden patron. To, kar počenja, presega že vse meje. Sam vidi, da nobeden ne vpoštevja, kar čveka iz prižnice in kljub njegovi modrosti je čim dalje več naprednih časopisov. Zdaj je pa drugače začel. Začel je namreč v spovednici tako surovo nastopati, da kdor tega ne skusi, skoro verjeti ne more. Navedemo slučaj: Na Cvetno nedeljo je za velikonočno spoved kakih 30 mož — sami dobri gospodarji — spovednico oblegalo. K spovednici je vsak šel s skesanim in potrtem srcem in s ponižnostjo, od spovednice je pa vsak šel z gnusom in jezo v srcu ter s kletvijo na jeziku, kajti kar smo tu videli in slišali, tega menda ni nikjer več na svetu. Precej ugleden in imovit mož, Kirar po imenu, ki je že deset let občinski odbornik, se tudi pripravi pred spovednico in poklekne. Ko se izpove, ga takoj vpraša župnik: Ali berete tudi časopise? Kirar: Ja! — Župnik: Ste naročeni? Da, na »Naš Glas«! Sicer pa berem, kar mi

pride v roke, tak ali tak časnik. Župnik: Kako pa kaj volitev? K. tiho: Kaj ste rekli? Župnik: Kako pa kaj volitev? Kirar (čisto tiho): Kaj ste rekli? Župnik malo glasneje: Kako pa kaj volitev? Kirar popolnoma neslišno: Kaj ste rekli? Župnik se grdo zadere: Kako pa kaj volitev, to vas vprašam? Šele sedaj se, sicer jako mirni mož, razburi ter ravno tako glasno odgovori: Vi nimate nobene pravice mene to izpraševati, kajti volitve so tajne za vas kakor za vsakega drugega! Kako in koga sem jaz volil, tega nisem dolžan nobenemu človeku, najmanj pa vam tukajle povedati. To je naša kmečka reč in ne spada v spovednico, marveč kvečjemu v gostilno. — Župnik: To ni res, cerkvene postave pridejo vsakih sto let drugače in sedaj po sto letih so se v toliko predrugačile te postave, da se mora tako voliti kakor to cerkev in sv. vera zahteva. Kirar jako moško: To pa že ni res; kako se mora ali kako se je volilo, ne sme nobeden vedeti, nikdo ne vprašati in vsled tega so volitve tajne. Sicer sem pa že jaz 45 let star, pa sem do danes vsako leto opravil velikonočno spoved. Celo pri vojaki skozi tri leta nisem tega opustil, pa me niso duhovni nikdar spraševali, kaj berem ali koga volim. Proti temu pa jaz odločno protestiram in si ne pustim taka vprašanja v spovednici staviti. — Župnik: Tako, tako, no, tedaj ste pa vi brezverec. — Kirar: O tem bodite pa le tiho, sicer bom drugače začel in boste to dokazali, ker se ne pustim tukaj s takimi imeni obkladati. — Župnik glasno: Pojte, kamor hočete! Kirar: Saj grem, saj nisem privezan. Tedaj je vstal in šel proč brez odveze. Drugi dan po tem dogodku je Kirar župniku pisal na dopisnici sledeče: »Jaz sem črni listek od vas kupil za eno krono. Ker mi pa včeraj pri spovedi vsled vašega surovega obnašanja niste rdečega izročili, niti črnega vrnili, pošljite mi v osmih dneh mojo krono nazaj, sicer sledi tožba, ker jaz nočem, da bi vi za mojo krono pili.« Ako bo župnik krono vrnil, poročam v prihodnji številki.

d Utopljenka. Pred kratkem so izvlekli iz Save nižje Brežic nasproti vasi Loče kakih 26 let staro žensko. Neznanka ima žolte lase, na roki poročni prstan in zapestnico in se zdi, da je boljšega stanu. Bila je že kake štiri mesece v drugem stanu in je najbrž umrla nasilne smrti, ker se poznajo na glavi odtiski, kot da so posledica udarcev. Kdo je ta utopljenka, se še ne ve in bo morebiti ta opis privedel koga na pravi sled.

n Požar. 29. m. m. popoldne je izbruhnil v kozolcu posestnika Janeza Lekešeta v Lazah pri Bučki ogenj, ki se je hitro razširil, da je naenkrat pogorela hiša in vsi gospodarski objekti. Rešili so le živino. Škoda znaša 6000 kron, zavarovalnina pa le 1800 K. Zažgali so otroci.

GORENJSKE NOVICE.

g Škofja Loka. Pretečeni ponedeljek popoldan je sklical naš župan vse meščane na rotovž, da se pomenijo glede telefonskega omrežja, za katero se že toliko časa potegujemo na Gorenjskem. Sklical je vse brez razlike strank. Pri celi stvari pa je najbolj značilno to, da sta bila na sestanku navzoča z županom vred samo dva klerikalca, drugim pa se ni zdelo vredno priti na ta sestanek. Pač značilen dogodek za naše razmere!

g Škofja Loka. Dne 7. t. m. zvečer se je vršil v tukajšnji kavarni občni zbor društva »Vrtnarska šola«. Voditelj društva je naslikal navzočim pomen tega društva in razdelil med nje nekaj cvetlic. Društvo bi že z ozirom na lepe namene zaslužilo večji cbisk kot je bil v resnici. Članov šteje društvo sedaj okrog 1500. Pristop k temu društvu, ki ima samo najblažje namene, je toplo priporočati.

g Puštal pri Škofji Loki. V zadnjem »Slov. Domu« smo brali dopis iz Ledin nad Idrijo, v katerem se piše od tamošnjega župnega upravitelja g. Dagarina, ki je doma iz naše vasi. Cenj. gosp. dopisnik onega dopisa je v zmoti, ko piše, da je gospod Dagarin sin naprednih staršev. Resnica je namreč, da je tukajšnji gosp. Dagarin sicer vsega spoštovanja vreden mož, toda napreden pa le takrat, kadar mu to — kaže, drugače pa je skozinsko klerikalec. Pač pa je bil sin, t. j. sedanji g. župni upravitelj v Ledinah za časa, ko je študiral, zelo napreden in se družil le z naprednjaki. Marsikomu se je potem, ko je šel v lemenat, zdelo čudno, ne samo v naši vasi, pač pa tudi v Škofji Loki, češ, to je moral storiti na očetov pritisk. Toliko smo se namenili omeniti k onemu dopisu, da ne bo raditega kdo v zmoti.

g Iz Podjelovega brda. Neko politično revše me je v zadnji številki »Slovenskega Doma« nesramno blatilo, kako da sem častihlepen glede županskega stolčka. Odkritosrčno povem, da jaz nisem bil željen županstva ne poprej, ko ni bilo nič dolga, tem manj še sedaj, ko je občina strašno zadolžena. Čudno se mi dozdeva, ko je še tako daleč do občinskih volitev, pa imajo klerikalci že tak strah pred njimi, da zahrbtno, kot najhujši rokovernjači varajo uredništvo. Tako lopovstvo se samo obsoja.

Lovro Telban.

Opomba uredništva: Skušali bomo poizvedeti dopisnika, ki nas je tako nesramno mistificiral, potem lopovu ne bo odšla kazen. Nepoštenega orožja se mračnjaki že od nekdanj poslužujejo, zato pa so kakor zahrbtni strup, ki ga je treba iztrebiti.

g Stara Oselica. Naš župnik je izobčil raz prižnice vse one, ki berejo napredne časopise. Upamo tudi, da smo izobčeni od bere, ki se je tako bojite, da bi se ne odkupila. Vpraša se vas: ali je oni dopisnik v

zadnjem »Slov. Domu« iz Oselice tudi izobčen iz katoliške cerkve, ker je list mistificiral, da bi s tem napredne može in društvo v Sovodnju osmešil. Dolgo so »tuhtali« naši klerikalčki, kako bi se maščevali nad dopisi v »Slov. Domu«. Ker »Domo-ljubu« nihče ne verjame, dajmo v »Slovenski Dom« lažnjiv dopis. Dolgo se vam ni zljubilo, pa še je prezigodaj. V Leskovci bo župan župnik Kos, v Oselici pa tisti, ki se bo pustil plačati od farovža, da bo dobival klerikalne časopise zastoj. Kdo je ta, pride pozneje. Upa se, da oni možakar iz Podjelovega brda ne hrepeni tako po županskem stolčku kakor sedanji župan po vedno in vedno večji plači. Dalje smešite kmetijsko izobraževalno društvo s petjem in godbo. Ker društvo tega ne goji, ker mu manjka učnih moči, menda namerava zato kupiti od župana gramofon, ako ga Marijina družba že ni vzela v zakup. Ko boste zopet kaj skovali v vaših kovačnicah, pa še pošljite v »Slov. Dom«. Dobili boste odgovor, kajti gradiva je dosti na razpolago. Še nekaj! Neki mlinar v Sovodnju je sklenil po receptu dr. Lampeta, da ne bo več mlet žita ob nedeljah, ampak liberalce, ker žita mu še v tednu manjka. Kaj, ko bi ta možicelj pometal pred svojim pragom?

g Nesreča. Pretekli ponedeljek je udaril konj s kopitom 54letnega posestnika Janeza Gošnarja iz Jamnika pri Selcih. Gošnar je zadobil težko telesno poškodbo.

g Skesan tat. Posestniku Alojziju Bernotu iz Brezovice pri Zlatem polju je bilo pred kratkim 80 K v bankovcih ukradenih. Čez nekaj dni pa so našli na oknu okradenega šestdeset kron v papir zavitih. Tatu je pekla vest, kesal se je izvršene tatvine in je ponoči dal denar na okno.

NOTRANJSKE NOVICE.

n Dolenji Logatec. Razmere na deželi so vedno bolj nevzdržljive. Česar deželni odbor k temu ne pomore, to store še klerikalni občinski odbori. Zadnje čase sta se obe ti inštanci posebno vrgli na obrtnike. V mnogih slučajih imajo srečo, le pri gostilničarjih imajo smolo. Zato pa pritiskajo nanje z vsemi mogočnimi sredstvi. Že to leto so morale tri naše gostilne plačati kot pavšalno takso za od c. kr. okrajnega glavarstva jim dovoljeno podaljšanje policijske ure za čas, ko je bil še prejšnji občinski odbor, precejšnje svote, po 60, 140 in 240 kron, čeravno prejšnji občinski odbor ni v tem oziru od dotičnih gostilničarjev nikakih tozadevnih taks zahteval. Da so bile tozadevne pritožbe od deželnega odbora odbite, se samo po sebi razume. Z lece in z javnimi razglasi prepovedujejo godbo in ples. V njih domu pa poučujejo v istem času veliko katoliško moralo, katere uspehe imamo priliko opazovati posebno pri otrocih, ki svojih staršev sploh nič ne poslušajo, marveč še narobe. To dokazuje tudi dejstvo, da je bil pred kratkim obsojen ce-

Razširjajte „Slovenski Dom“.

lo neki njih starejši član na šest mesecev ječe s kritjem stroškov za hrano, ker je večkrat (menda devetkrat) davil svojo lastno mater. To je pristno zrcalo te katoliške morale. In če greš ob 11. uri zvečer mimo »Port Arturja«, tedaj imaš priliko opazovati veliko ljubezen malih fantičev (16letnih) do še mlajših deklic v tem tako slovitim gnezdu. To so sadovi lepih pridig gospoda župnika, ki vedno vidi v tujem očesu las, a v svojem pa ne zapazi bruna. Svoje čase smo imeli v Logatcu za nas, za Rovte, Planino, Hotederšico in druge okoliške vasi kvečjem dva dacarja. A deželni odbor je sprevidel, da sta samo dve osebi v takem kraju »premalu« in je vsled tega ločil Planino ter ji dal dva lastna dacarja. Če sta že poprej z lahkoto opravljala dva ta posel, a so sedaj za isto delo nastavljeni štirje, se morajo človeku pač vzbujati opravičene sumnje, posebno pa še, če vpoštevamo dejstvo, da se ni število gostiln prav nič pomnožilo. In tile dacarji, »izbrani« med »dobrimi«, so v zadnjem času izdali na gostilničarje odredbo »zaradi večjega reda«, da morajo le-ti ves dac nositi v boletni urad, kakor zahtevajo tozadevni predpisi. Obenem naznanjajo uradne ure. A glej, če hočeš oddati denar za dac, moraš se **zaman** tri dni truditi, da dobiš enega doma. Pač pa imajo med uradnimi urami čas, udeleževati se pogrebov političnih somišljenikov in drugih stvari. Zato pa vprašamo slavno finančno direkcijo, ali so tile gospodje za to tu, da se udeležujejo med uradnimi urami pogrebov in drugih stvari, ali za to, da so na razpolago strankam? In vrhu tega se še zgodi, da eden teh gospodov računa vseh davkov z dokladami vred pri hektolitr po 16 K 63 v, kakor pravilno, a drugi čez 17 kron, nakar jih mora šele interesent opomniti. Če se gode take pomote, potem je pač samo na sebi umljivo, da nobeden gostilničar ne more imeti zaupanja do teh gospodov.

n **Dolenji Logatec.** Vse za vero ali prav za prav vse za bero! Poprej, ko smo bili še pod faro Gorenji Logatec, je bila in je še navada, da je veliko soboto blagoslov ognja in ta ogenj je lahko dobil vsakdo brezplačno, ker je bil na razpolago vsakemu od zjutraj do večera na veliko soboto. Sedaj pa, ko smo se pred štirimi leti ločili in samostojni postali, je postalo v tem oziru drugače. Ko je bil prvič ogenj blagoslovljen, je poprej oznanil župnik, da se bo ogenj v korist cerkovnika prodajal. Prvič nismo nič rekli, ker smo bili prepričani, da mora vsaka hiša ogenj imeti, in drugič, ker takratni cerkovnik ni imel druge plače, kakor svojo stara cerkovnikovo bero. Vsled tega pa vendar skoraj polovica hiš ni dobilo ognja, kjer je vsakokrat, ko je bil ogenj blagoslovljen, našopirjena baba, cerkovnikova namestnica, odzela, ga z vodo pogasila in ga oddala svojim odnašalcem. Če bi se kdo drugi predrznil med tem časom ogenj vzeti, ga je s svojim ostrim jezikom pošteno nahrulila. To se je

do sedaj vselej zgodilo. Letos je zopet oznanil na Cvetno nedeljo g. župnik, da komur je mar za blagoslovljeni ogenj, naj ga vzame od postavljenih odnašalcev, kdor pa ne stori tega, pa naj vžge drva kakor hoče. Tukaj je jasen dokaz, da gre le za denar, ki bi ga raznašalci izprešali iz ljudstva. Drugo pa ne briga našega župnika, če ima kdo blagoslovljen ogenj ali pa ne. In kaj bi pa mi rekli na vse to? Sedaj molčimo seveda zato, ker nam je g. župnik prav lepo dokazal, da je vseeno dobro, če imamo blagoslovljen ogenj ali ne. Ako bi nas kdo kaj vprašal, bi mu odgovorili, da ima sedanji cerkovnik že toliko med tem časom povišano plačo, da mu ni treba sline cediti po teh otročjih vinarjih. Bila je že stara navada, da so revni otroci velikonočni ogenj raznašali, kar je bilo njih največje veselje. Že dalj časa so imeli pripravljeno gobo in so se veselili velike sabote, ko bodo ogenj raznašali in za pirhe kaj zaslužili. No, zdaj je prišel nekdo in je še tem revnim otrokom pirhe požrl.

Več faranov.

OSTALI SLOVENSKI KRAJI.

o **Pennsylvania, Severna Amerika.** Dasiravno bivam daleč od naše ljube stare domovine, vendar še vedno z velikim veseljem prebiram »Slovenski Dom«, posebno ko pridem domov od težkega dela in se malo krepčam s pivom. Po prijaznosti nekega prijatelja sem dobil v roko »Domoljub«, ki se spominja mene in dveh prijateljev, češ, da smo se z bali vojaške suknje in pobegnili v Ameriko. Naj bo dotični dopisnik prepričan, da nas ni gnal v Ameriko strah pred vojaško puško, ampak neugodne gospodarske razmere v stari domovini, ki so tudi njemu gotovo znane. Sicer pa še vedno lahko zadostimo vojaški dolžnosti, ko se nam izpolnijo nameni, s katerimi smo zapustili staro domovino in se gotovo ne bomo skrivali pred nikomur. Z veseljem se bomo odpeljali na Kranjsko, kajti nadejamo se, da bomo prav gotovo lahko gledali kres, ki bo naznanjal, da so izginile na slovenski zemlji vse »čudodelne svetnice«, o katerih piše že ves svet, seveda ne ravno Slovencem v čast. Upamo, da potem ne bo slišati toliko tožb, da peša vera. — Delamo skoro vsak dan, a razmere sedaj niso najboljše, ker letos poteče pogodba z delodajalci in še nič ne vemo, kako bode. Nekaj časa ne svetujem nikomur hoditi sem, dokler ne bodo razmere boljše in stalnejše. Sklenem torej svoj dopis ter želim, da bi imel »Slovenski Dom« kar največ uspeha. Iskren pozdrav vsem Sokolom na Vačah. Naj vstrajajo pri lepi ideji! Pristrčen na zdar!

I. J. S. K. A. V.

Razširjajte od hiše do hiše „Slovenski Dom“.

GOSPODARSTVO.

Pridelovanje krmske pese.

Leto za letom bolj uvidevajo naši gospodarji, da se da tudi s krmsko peso mnogo odpomoči pomanjkanju krme. Spoznali pa so pri tem tudi, da se s peso dosežejo zelo lepi uspehi pri molžni in rejni govedu, pa tudi pri prašičih.

Pesa najbolje uspeva na srednjetežkih ilovnatih tleh, pa tudi peščena ilovnata zemlja ji ugaja. Podnebje pa ji je srednje vlažno najbolj primerno. Mrzli kraji pa niso za njo, ravnotako tudi ne presuhi. Potrebuje pa posebno dobro zemljo.

Seje se jo spomladi takoj potem, ko smo spravili jara žita pod zemljo, to je takoj, ko se je zemlja nekoliko osušila. Ponekod jo sejejo naravnost na njivo, drugod pa jo presajajo. Vendar je prvo boljše in le tam, kjer je zemlja preveč plevelna, se jo priporoča presajati, ker na ta način zemljo poprej lahko zadostno pripravimo in očistimo plevela. Gnojiti ji moramo močno s hlevskim gnojem, lahko pa tudi z umetnimi gnojili. Seje se ali na široko ali pa v vrste in to z roko ali pa s strojem. Seveda je setev v vrste priporočljivejša, ker se jo potem lažje obdeluje. Vrste naj bodo 40 do 45 cm narazen. V vrstah pa se jo sadi podobno kakor fižol, kakih 30 cm narazen v male jamice, v katere se spusti po kakih 3 do 4 zrnčiče čisto plitvo. Če se sadi z roko, se porabi na oral približno 8 kg semena.

Čez poletje pa moramo pesi dobro streči. Čimbolj jo okopavamo, tembolj bo debela. Prvič jo je okopati, ko ozeleni, v drugič, ko je dobra za presaditi. Takrat se mora tudi zredčiti. Čez poletje pa se jo lahko obira za prašiče. Pri tem pa je gledati, da se obira le spodnje liste in da se jo preveč ne obira.

Imamo že tudi dokaj različnih vrst pese, od katerih seme se dobi pri semenskih trgovcih. Zbirati je le take vrste, ki se odlikujejo posebno po debelosti. Najboljše je seveda, da se napravi male poskuse in katera nam da več pridelka, tisto bomo pridelovali.

Sploh je krmska pesa velike važnosti, zato naj bi se jo tudi v večji meri pridelovalo.

gs **Kakšno naj bo seme za setev?** Vsako seme, katero hočemo sejati, mora odgovarjati sledečim lastnostim. Biti mora: 1. čisto, 2. dobro kaljivo, 3. pristno in 4. dobrega izvora. Na te stvari je posebno gledati, če hočemo, da si zagotovimo zadostne pridelke.

gsp **Skrb za kmetijstvo pri nas in drugod.** V Helsigforsu je zapustil neki veleindustrijalec vse svoje milijonsko premoženje za pospeševanje malih kmetij v Finlandiji. — Na nekem zborovanju pa se je izrazil neki bivši nemški poslanec, da je pri nas v Avstriji na vsakih 40 minut eno posestvo prodano na dražbi.

RAZNO.

* **Tatinska nuna.** V samostanu svete Klare v Neapolju so te dni aretirali neko 75letno nuno, ki je ukradla v tamošnji samostanski cerkvi več vrednostnih slik, ki jih je potem prodala starinarju. Med podobami se je nahajala tudi Sodoma, ki je sama vredna 100.000 frankov.

* **Pred Odrinom padlim junakom** postavijo v Belgradu veličasten spomenik. Za spomenik je že sedaj nabranih 25.000 dinarjev. Ko zbirka narase na 50.000, bo odbor poveril izvedbo spomenika znamenitemu jugoslovanskemu kiparju Ivanu Meštroviću.

LISTEK.

Cigan.

Povest; spisal Gregor Samarov.

(Dalje.)

»Gotovo, dragi prijatelj,« je rekel Mihelin, »Evgen je izvrsten, izboren mladenič, vendar je vedno nekaj posebnega pri dedščini, zlasti če ne pride od očeta. Čim več takle mlad človek zahteva od življenja, tem zapeljivejši se mu mora zdeti čas, ki mu prinese polno prostost in ga napravi za bogatega moža. Skušnjava, vdati se takim mislim, je velika in iz misli nastajajo želje, nočem reči, pri Evgenu, ne, gotovo ne — toda —«

»Držal ga bom strogo,« je zaklical Klavdij, »zelo strogo, naj čuti, da še zelo dolgo ne bo postal bogataš in da sploh ne bo postal, če jaz nočem.« Udaril je z roko na mizo in krepko potegnil iz kozarca.

»Evgen je izvrsten človek,« je rekel Mihelin z nežnim, pomirjajočim glasom. »Seveda, mladi ljudje so zelo odvisni od družbe, in prijatelj, ki ga je vaš nečak s seboj pripeljal, se mi ne zdi pripraven, da bi ugodno vplival nanj. Ali veste, kdo je ta Miran Valenta in kakšnega rodu?«

»Njegovo ime sem prvič slišal,« je odgovoril Klavdij.

»No, jaz bi poizvedoval, sploh pa ne gre, da bi človek brez dela in poklica vedno bil v družbi vašega nečaka.«

»Bom vse uredil — vse uredil. Pravimate. Mlad človek brez poklica, to ni nič.«

Klavdij je bil zelo razburjen v mislih, da morda njegov nečak, ki mu je toliko dobrot izkazal, nestrpno pričakuje dedščino po njem.

Mihelin ga je nekaj časa prepustil tem mislim in potem rekel: »Tukaj, ljubi prijatelj, sem sestavil listino zaradi hiše — saj veste —«

Izвлеkel je iz žepa listino, na kateri je bilo na prvi strani le nekaj vrst napisanih.

Klavdij ga je z negotovimi pogledi vprašujoč motril.

»Saj veste,« je nadaljeval Mihelin, »da ste mi svojo drugo hišo prodali, da si pri-

dobim tukaj občinsko pravico in da vam moram dati dolžno pismo glede kupnine z obvezo, da pustim gospo Belarjevo, dokler živi v njenem stanovanju. Tukaj je listina, ali jo hočete brati?«

»Ne, ne, prijatelj Mihelin,« je rekel Klavdij, ne da bi pogledal listino. »Kar položite jo v blagajnico.«

Ponudil je Mihelinu ključ iz žepa in ta je odprl težko hrastovo skrinjo, vso s kovanim železom obito. Položil je nepopisano polno papirja v skrinjo in se pohlepno vzrl na kupe vrednostnih papirjev in na razvitke zlatega in srebrnega denarja v neštetilnih predalčkih. Nato je Klavdiju zopet vrnil ključ.

»Verujte mi, dragi prijatelj,« je rekel in zmajal z glavo. Ta skrinja ni dovolj varen kraj za toliko denarja, ki ga vam je nebo dalo kot plačilo za pridno delo.

»Skrinja mi že dolgo služi,« je odgovoril Klavdij nekoliko slabe volje. Ni imel rad nezaupnih opominov, ki so mu kazili dobro voljo, toda vseeno imeli uspeh.

»Ali mislite,« je obotavljaje rekel, »da bi kdo v tej hiši hotel vlomiti v to skrinjo, ki se brez ključa ne da odpreti?«

»Kjerkoli se je zgodil kak vlom,« je odgovoril Mihelin, »se poprej nikoli ni zdelo mogoče, ker bi se sicer vse storilo v obrambo. Jaz bi denar naložil v banki v Amsterdamu, to vem še bolj, kakor poprej.«

»Zdaj bolj kot poprej,« je sumljivo vprašal Klavdij.

»Polna blagajna je zapeljiva, kjer so dediči v hiši,« je Mihelin odgovoril. »To vzbuja misli, ki bi se sicer morda ne pojavile. Saj je denar raba, v katero hudič v Klavdijevi duši.«

Molče se je naslonil nazaj, videl je, da majhna oseba počasi, pa gotovo začne kliti v Klavdijevi duši.

Dočim je Klavdij s temnimi pogledi spraznil kozarec, se je zaslišalo iz velike sobe glasen in vesel smeh.

»Kakor se vidi, je mladina zelo vesela,« je rekel Mihelin. Pojdiva malo k njim in se smejajva z njimi; zadnja steklenica je tudi prazna.«

Klavdij se je precej težko vzdignil, glava mu je klonila na stran in noge so mu bile zelo nestalne.

Mihelin ga je prijel pod ramo in šla sta v veliko sobo.

Sredi sobe je stal Miran. Lase si je počesal nazaj, zavezal bel robec okrog vratu in oblekel dolgo črno suknjo. Dvojna, iz papirja izrezana očala, je držal pred očmi, in ko je s tihimi, plazečimi se koraki, je bil do pičice podoben Mihelinu. Ravno je opominjal Evgena, naj bo priden in reden in tudi glas njegov je bil podoben Mihelinovemu.

Vsi so se smejali, celo gospa Belarjeva, čeprav je majala z glavo, da to ni prav.

Tudi Klavdij se je glasno zasmejal, ko je stopil v sobo. »Vidite, Mihelin,« je zaklical, »to ste v resnici vi!«

Mihelin je potisnil očala na oči, da se mu jih ni videlo ter z ostrim glasom rekel: »Res je, no saj so v naravi čudovite sile, ki znajo posnemati; to nam kažejo opice, ki jih cigani s seboj vodijo.«

Ali je z namenom izgovoril to besedo? Glas mu je bil norčav, vendar brez posebnega poudarka.

Miran je strgal papirnata očala, odvezal robec, oblekel suknjo in slabe volje šel proč.

Evgen je opravičeval prijatelja, češ, da je s svojim čudovitim talentom vse posnemal, zato mu ni treba zameriti te šale.

»Zameriti? Kaj pa mislite, mladi prijatelj,« je smehljaje rekel Mihelin. »Ne gledam veliko v zrcalo, zato me veseli, da enkrat vidim svojo podobo. Lepo je, da ste še vneti za vesele otročje igre, skoro se bo to nehalo, kajti v službi se vas bo morala resnost življenja prijeti.«

Stric Klavdij se ni več smejal. Pri Mihelinovih besedah je postal resen in temno gledal.

»Prijatelj Mihelin ima prav,« je rekel in se nevoljno obrnil od Evgena. »Resnost življenja mora stopiti zdaj na mesto burk.«

Opazil je gospodično Ronkurtovo, ki je sedela poleg klavirja. Z negotovimi koraki se ji je približal in ji napravil nekaj poklonov. V tem je pa že predstojnikov služabnik naznanil, da je prišel z vozom po gospodično.

Kakor bi princezinja odhajala, so se vsi poslovili od hčere visokega uradnika. Marga jo je objela; potem pa je stopila gospodična k Miranu, ki je sam stal na strani, dala mu je roko in rekla: »Hvala vam za spremljevanje in petje, morava še večkrat skupaj igrati. Moj oče bo vesel, če ga pridete z gospodom Evgenom obiskat.«

(Dalje prihodnjič.)

Ognjeniki. Peklenski ogenj.

Fr. Pirca.

X.

Novi vek življenja.

To pot sem pa jaz Janezu Domišljiji postregel z vržinko, da bi je bili angelci lahko veseli. S Francetom Korajžo pa sva raje zopet nabasala pipi in ko smo vsi trije pričeli puhati, da se je kar kadilo, je Janez svojo, čim dalje bolj zanimivo razlago nadaljeval.

Preko zgornje Krede prestopamo polagoma mejo, ki nas pelje v čisto drugi svet, v **novi vek življenja**, ali po grških izrazih: kenozojski, oziroma neozojski vek. V slovo od srednjega veka vama moram glede kredne tvorbe, ki kakor smo slišali, zaključuje dobo srednjega veka, še nekaj povedati. Kredna tvorba je namreč zastopana tudi na vrhah naših Gorjancev. Da dobimo na vrhah Gorjancev na več krajih nekaka močvirnata tla (blizu

Sv. Miklavža je ostanek bajeslovnega jezera), si moramo to tako razlagati, da je v to tvorbo vmešana tudi glina, ki nič rada ne spušča vode navzdol. Kredna tvorba se preko Gorjancev dalj vleče na Kočevske hribe notri do notranjske Hrušice, ki je sestavljena večinoma iz same krede z lepimi živalskimi okamnicami (Hippuriti). V tej tvorbi, kakor vama znano, se nahaja število naših svetovno slovečih zakladov: podzemelske jame.

Novi vek življenja je pred nami. Noben dosedanjih vekov ni na koncu prejšnjega pričel z zares tako izrazovito novim življenjem, čisto novo zemeljsko sliko, kot se je vpeljal novi vek na grobu kredne tvorbe kot zadnjega zastopnika srednjega veka. Po dolgem spanju se v tem veku zbude nove podzemelske sile k nenavadno vojaškemu delu, kateremu imajo zahvaliti svoj porod večina največjih gora na svetu. (Dokazano je, da jo najvišje gore časovno najmlajše). Vzbudila se je po širni zemlji izredno silna vulkanska moč, ki je pripomogla k preobrazitvi zemeljskega površja v novem veku. Ali kaj še vse to? Še nekaj več kot vse orjaške spremembe z zemljo, se je v tem veku zgodilo v življenju samem. V tem veku šele si je življenje vseh, do tedaj živečih bitij postavilo krono »stvarjenja«: **človek**. Milijonletja so po zemlji gospodarile živali in rastline v divjem boju med seboj; ali pravega gospodarja niso poznale. Izumrli so celi rodovi živalskih bitij, iz neznatnih črvičkov so se razvili in izpopolnili drugi rodovi, druge vrste nekatere do naravnost pošastnih velikanov . . . svetovi so se preobračali, potapljali pod morje, dvigali jznad morja, iz temin in megla je zemlja tu in tam rodila svoj raj . . . ali človeka ni bilo, ki bi ga bil užival. So ljudje, ki se iz sv. pisma z ozirom na stvarjenje zemlje in življenja kar tjavendan norca delajo. To ni prav! Sv. pismo — četudi količkaj naobraženemu človeku niti od daleč ne more povedati vsaj verjetnih podatkov glede na način in starost nastanka sveta, zemlje in življenja — vendar nam služi kot mestoma jako dobro zadet simbol (prisposoba) med resnico ali resničnostjo in pravljico. Kakor sv. pismo, je dolgo za njim tudi znanost potrdila, da ko je bilo že vse gotovo, je prišel šele človek na vrsto. Seveda ga znanost najde na čisto drugih potih, v drugih časih, kakor pa sv. pismo.

Toda, malo bolj počasi, moj prijatelj, Janez Domišljija. Tudi novi vek ni od lani do letos, če se hočemo v njem nekoliko spoznati, ga moramo najprej razdeliti. V njem razločujemo tri glavne oddelke, nekateri ga dele celo kar samo v dva (v terciarno in kvaterno dobo), ampak razločnejša je prvo omenjena razdelitev, namreč **terciarna tvorba, diluvij ali ledena doba in aluvij ali sedanja doba**. Terciarno tvorbo delimo zopet v 4 oddelke ali razdobja z grškimi izrazi: **eocen** (zarja novega veka), **oligocen** (malo), **miocen**

(manji) in **pliocen** (bolj ali več). Uporaba teh izrazov se bo pri razlagi dotičnih oddelkov sama ob sebi pojasnila.

Ostanimo za enkrat pri terciarni tvorbi, in sicer v eocenskem oddelku. — Spremembe na površju zemlje so sicer velike, toda le krajevno omejene. One orjaške sile, ki so še v srednjem veku odločevale na spremembi cele zemlje, so v tej dobi že utihnile. Zato pa so bile tem hujše na omenjenem kraju, koder so se pojavile. Celine, ki so bile v dobi zgornje Krede še pod morjem, postajajo začetkom novega veka zopet suhe; tako n. pr. veliki kosi severne Nemčije, Rusije in severne Amerike, ki je bila preko Islandije še zvezana z Evropo. Pacifiški in Atlantski ocean sta bila še od Severne ledenega morja ločena. Veliko vlogo je v tej dobi igral osrednji Sredozemski ocean, katerega zapadni del (>Tethys<) je prešel v današnji Atlantski ocean; vzhodni del pa je v dobi eocena še ostal — severna meja so mu bile Alpe in Karpati; južni del pa se je razprostiral na daleč. Tja notri do sedanjih afričanskih puščav in po južni Evropi se najdejo okamenine iz numulitov, malih školjk, ki so tedaj živele v morju. Ker se ravno te vrste okamenin nahajajo tudi v Egiptu, v južnem delu srednje Indije, do Jave, Sumatre, Bornea in Filipinov, se lahko trdi, da je takratno Sredozemsko morje segalo in preplavljalo vse te dežele. Proti koncu eocena je bila sedanja pariška in londonska kotlina, dalje Belgija ter velik del južne Evrope še pod vodo. En morski rokav je segel ob zapadnem in severnem robu Alp preko Švice na južno Bavarsko, ter se je iztekal v širno dunajsko kotlino, ki je bila zopet zvezana s Sredozemskim morjem po vzhodnem delu Alp, ki so potemtakem plavale kot dolgoraztezni otok, obkrožen okrog in okrog z morjem. — Ob zaključku eocenske dobe ni bilo še današnjega Vzhodnega morja, tako tudi ne še severovzhodnega dela Severnega morja. Severna Nemčija, Danska, južna Švedska in najbrže Skandinavija, vse to je bila skupna celina, ki se je preko Islandije in Farerskih otokov vezala z Ameriko. To zvezo Amerike z Evropo potrjujejo najdene okamenine, ki so na starem in novem svetu istega ali sličnega izvora. Dotične živali, ki se danes dobe kot dobro ohranjene okamenine, so nazbrže prišle iz Amerike v Evropo.

V terciarni dobi je nastal velik preobrat tudi v klimi (podnebju). Še v začetku te dobe je v naših deželah vladala še tropična klima, torej toplo podnebje, kakor je dandanes le še v deželah takozvanega vročega pasa. Ostanke takrat rastočih palm so zasledili še v vzhodni Prusiji in celo na Angleškem. Drugo rastlinstvo, ki danes obstoji le še v južnih krajih, je takrat v bujnih nasadih se razprostiralo tudi po deželah, kjer že zdavno ni duha ne sluha o njih. Borovci in smreke so se razprostirali celo tam, kjer danes

vlada večno ledovje, okoli severnega tečaja. V teh bujnih pragozdovih na morskih obrežjih in po celinah med sladkimi vodami (jezeru, reke itd.), je takrat vrvelo tudi živahno življenje živali, ki se čim dalje bolj bližajo poznejšim in še danes živim. Med sesalci so zastopane še živali iz vrst opic, dalje predniki današnjih kopitarjev (konja in dr.).

Ali videli bomo, kakšen velikanski preobrat se je glede podnebja izvršil v poznejši (ledeni) dobi, prevrat, ki je ostal merodajen do dandanes.

Eocenska tvorba je tudi po naši deželi jako obsežno zastopana, tako n. pr. v homcih proti severu od Save med Kranjem in Radovljico, pri Smledniku in v Kropi. V tej tvorbi se dobi tudi rjavi premog (n. pr. kočevski, premogovi nasadi pri Črnomlju in Metliki).

Izmed okamenin (okamenelih živali) iz te dobe je najznamenitejša že zgoraj omenjena školjka iz vrst numulitov, ki tvorijo cele sklade in vrhove numulitskega apnenca in ki se najdejo ravnotako n. pr. v Egiptu, kjer so orjaške stavbe piramid, večinoma sestavljene iz tega kamna, kakor jih dobimo tudi pri nas.

V naslednji (oligocenski) dobi ni bilo posebnih izprememb. Veliko važnejša tudi za našo Dolenjsko je tretja (miocenska) tvorba. Ali predno si jo ogledamo, dovolite mi, da se malo oddahnem.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

dr. Vladimir Ravnihar.

Listnica uredništva.

Gosp. dopisniku v Stari Oselci: Naprošenega ne moremo poslati, ker nimamo več — sicer srčno radi. Obžalujemo, da smo bili mistificirani od falota-zahrbtnega. Vedno dobivamo polno takih dopisov, zato se pri največji pazljivosti lahko primeri napaka, zlasti v tem slučaju, ko je lopov spremenil imena. Tolažite se, da je ta človek vreden brat svoje klerikalne družbe.

Gospica M. Žgur, učiteljica na Trati. Potrjujemo, da niste naša naročnica in da nam še nikoli niste poslali kakega dopisa ali sploh informacije.

Loterijske številke.

Dvignjene v soboto, dne 4. aprila 1914.

Linc: 54, 25 70, 24, 2.

Dvignjene v sredo, dne 8. aprila 1914.

Trst: 22, 26, 53, 54, 56.

Ženske pri motivah (zastajanju krvi) ne jemlje kroglic, tablet, praška, čaja brez vrednosti. Mojo prijetno zauživalno, preizkušeno zajamčeno neškodljivo sredstvo pomaga zanesljivo. Vsak dan dobim prostovoljna zahvalna pisma. Velika škatlja K 4.85 poštne prosto.

Diskretno pošilja dr. med. **H. Seemann, Sommerfeld 84 (Niederlausitz.)**

Na željo se dopošlje iz dunajske ali budimpeštanske razpošiljalnice, zatorej carske nepravilne izključene. 94

Poslano*)**Nezvesta zakonska žena.**

Dne 26. februarja t. l. je pobegnila moja žena Jožefa Zupančič, roj. Zupan. Vzrok temu je bil to, da je imela ob času moje odsotnosti, ko sem bil v Ameriki, ljubavno znanje z Antonom Repovžem, sinom Janeza Repovža, trgovca in gostilničarja v Št. Janžu na Dolenjskem, kar je bila posledica nezakonski otrok. Ko sem izvedel, da namerava oditi v Ameriko, sem hotel storiti potrebne korake, da to preprečim, vendar pa tega nisem storil, ker sem bil prepričan, da se le na ta način odkrižam domačih preprirov. Pri izseljevalni tvrdki Austro-Amerikana v Ljubljani je dobila vozni listek pod napačnim imenom Marica Palčič, samska, stara 32 let, v resnici pa šteje 37 let, in tako odpotovala v Chicago Ill. 2128 W. 21 St. k sestri Berti Prešeren. Mati je peterih otrok. Rojaki v tamošnjem kraju jo bodo že spoznali.

Hrušica na Dolenjskem, dne 6. aprila 1914.

Franc Zupančič, posestnik.

* Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor dotiča zakon.

Izjava.

Jaz podpisani preključujem in obžalujem svojo na volilnem shodu dne 8. marca 1914 v Studenem izrečeno obdolžitve, da je kandidat Neodvisne Kmetijske Stranke gosp. Iv. Urbančič izstopil iz naše vere, ker je obdolžitve neresnična.

37

Ivan Štrukelj
posestnik in čevljar v Studenem.

Sukno

za moške obleke v največji izbiri pri

Lenasi & Gerkman,
Ljubljana, Stritarjeva ulica št. 4.

Kako se pljučne bolezni, dušljivi kašelj in naduha

popolnoma lahko ozdravijo, sporočim vsakemu zastoj. Pošljite frankirano kuverto za odgovor na go. B. Kolenska, Vršovice pri Pragi (Češko.)

Moški in ženske, ki so pri boleznih sečne cevi

(iztok svež in zastaran) brezuspešno poskušali vse mogoče, naj takoj zahtevajo brezplačnega pojasnila o popolnoma neškodljivem, povsod lahko izvršljivem zdravljenju v zaprti kuverti, brez vsakega natiska. Ozdravljenje v okoli 10 dneh. Cena jako zmerna. Ob neuspešnosti znesek nazaj.

Dr. med. J. Seemann, Sommerfeld 84
(Bez. Frankfurt-Oder.)

Potrebna zdravila pošlje ob naročitvi dunajska ali budimpeštanska razpošiljalnica, v izogib vsem carinskim neprilikom. 94

pristni
kavčukov podpetnik

Neokužen dvor,

zdrave živali, ki dobro prebavljajo in rade žro, krepko, težko krasno živino, krave, ki dajo veliko mleka in kure, ki neso veliko jajec, imajo vsi kmetovalci, ki se ravnaajo po 10 zapovedih za kmetovalca in primešajo piči 2-3 krat na mesec **Mastina**. **Mastin** je dr. Trnkócyja redilno varovalno sredstvo. Živina ne živi samo od tega kar požre, ampak od tega kako da prežveči. — **Mastin** je bil s prvimi kolajnami odlivan in ga porabljaajo milijoni previdnih kmetovalcev. Iđi k svojemu trgovcu in kupi zavoj **Mastina** za 60 vin., 10 zapovedi pa zahtevaj zastoj, tudi če ne želiš **Mastina**, ali pa piši ti ali tvoj trgovec tvorniški zalogi: **Lekarna Trnkócy v Ljubljani, zraven rotovža**. Ta lekarna razpošilja 5 zavojev **Mastina** za 4 K poštne prosto.

Ali je dobiti točno in neškodljivo učinkujočega sredstva proti

moški oslabelosti?

Velezanimiv opis o presenetljivem razkritju nemškega potovalca po Afriki (pripoznano tudi od številnih nemških in inozemskih profesorjev in zdravnikov) razpošilja za 20 h za poštino v zaprtem dvojnem pismu brez natiska 94

dr. med. H. Seemann, Sommerfeld 84 (Ffo.).

Gospodje vsake starosti, ki so doslej brezuspešno rabili vse mogoče (aparate, kroglice, metode, praške takozvana ojačila itd), mi bodo po prečitaniu mojega opisa hvaležni. Pišite takoj, ker je na razpolago samo omejeno število eksemplarov.

Najboljši češki nakupni vir.

Ceno posteljno perje:
1 kg sivega, dobrega, puljenega 2 K, boljsega 2 K 40 h, prima polbelega 2 K 80 h; belega 4 K; belega, puhastega 6 K 10 h; 1 kg vefefinega, snežnobelega, puljenega 6 K 40; 8 K; 1 kg puha, sivoga 6 K; 7 K; belega, linega 10 K, najfinejši prani puh 12 K. — Kdor vzame 6 kg dobi franko.

Zgotovljene postelje

iz gostonitega rdečega, modrega, belega ali rimenega nankinga, pernica, 180 cm dolga, 120 cm široka, s 2 zglavniki, vaak 80 cm dolg, 60 cm širok, napoljen z novim, sivim, jako stihovitnim puhastim posteljnim perjem 16 K; napol puh 20 K; puh 24 K; same pernice po 10 K, 12 K; 14, 16 K; zglavniki 3 K, 3 K 60 h, 4 K. — Pernice 200 cm dolge, 140 cm široke K 18—, K 14 70, K 17 80 in K 1—; zglavniki 90 cm dolgi, 7 cm široki K 4 60, 6 20 in K 5 70; podpernica iz močnatega rižastega gradla, 180 cm dolga, 116 cm široka, K 12 80, K 14 80. Rapošiljanje po povzetju od 12 h naprej franko. Dovoljeno je zamenjati, za neugajajoče se vrne denar 63

S. Benisch, Dešenice, št. 953, Češko.
Bogato ilustrovan cenik zastoj in franko.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Stritarjeva ulica števil. 2., lastna hiša.

Obrestuje vloge na knjižice s 4 1/2% v tokošem računu najugodnejše. Z ozirom na svoj pounovplačani delniški kapital 8.000.000 kron in 1.000.000 kron rezervnih fondov ponuja največjo varnost za vsa tuji denar. Promet na leto do 1400 millionov kron. Preskrbuje vse denarne zadeve najkulantnejše. 6

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Poslovalnica I. c. kr. avstrijske državne razredne loterije

Priporočamo našim

Kolinsko cikorijo

✱ ✱ gospodinjam ✱ ✱ iz EDINE slovenske tovarne v Ljubljani.

Vsak teden novosti

volnenega in perilnega blaga
za ženske obleke, svilnate
rute in šerpe samo pri

LENASI & GERKMAN,

Ljubljana, Stritarjeva ul. št. 4.

Tkačina, platno za rjuhe brez
šiva, preproge, zavese odeje,

Vsa oprema za ženine in neveste.

Sifilitiki!

Pojasnilno brošuro o hitrem in temeljitem ozdravljenju brez motenja poklica, brez ponovitve, brez živega srebra in drugih strupov, brez vbrizgavanja, brez škodljivih postranskih učinkov

razpošilja diskretno za 20 h za poštino v zaprti kuverti brez kakega natiska

dr. med. **H. Sesmann, Sommerfeld 84**
(Lausitz). 94

Kmetovalci!

Svetovnoznane srebrno-jeklene kose

iz najvlačnejšega in najboljšega jekla,
lahke, s katerimi je mogoče najbolj
trdo travo pri enkratnem brušenju 100
korakov neprenehoma kositi, razpošilja

:: po pošti po najnižjih cenah ::

edino

Adalb. Geissa nasl. **Vik. Pilih, Žalec.**

Zahtevajte cenovnik.

38

Edina SLOVENSKA crožna tovarna

DRUŽBA: PUŠKARNA „P. WERNIG“
:: BOROVLJE - KOROŠKO ::

PISITE PO:

CENIK

1914 61

LOVSKE PUŠKE — STRELJIVO POPRAVILA

Ustanovljena 1881.

Računi: Pri avstr. pošt. nr. št. 828.406.
Pri ogr. pošt. hran. št. 19.864.

Telefon števil. 185.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

R. L. Z. R. Z.

v Ljubljani, na Dunajski cesti št. 18

v lastnem združnem domu.

Žiro-konto pri avstro-ogrski banki.

Obrestuje hranilne vloge po 4 ³/₄ %

— brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje posojilnica sama za svoje vložnike. —

Posojilnica posojuje svoj denar na varna kmečka posestva, radi tega je tudi ves denar pri njej popolnoma varno naložen.

Gospodarstvo posojilnice vodijo gospodje:

Ivan Knez, veletržec in veleposestnik v Ljubljani.
Andrej Šarabon, veletržec in posestnik v Ljubljani.
Josip Lenče, veletržec in posestnik v Ljubljani.
Ivan Mejač, veletržec v Ljubljani.

Anton Pogačnik, posestnik v Spodnji Šiški.
Franc Jaro, posestnik v Medvodah.
Avgust Jenko, posestnik v Ljubljani.
Alojzij Vodnik, kamnosek in posestnik v Ljubljani.

Rezervnega zaklada kron 800.000.

Upravno premoženje koncem leta 1912 kron 19,000.000.

Uradne ure vsak dan od 8.—12. in od 3.—4.

Ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8.—1. popoldne.